

bservant

4

Jaargang 15, 22 september 1994

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

pagina 3

De bezuiniging van 500 miljoen gulden op het hoger onderwijs is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Nader onderzoek moet uitwijzen of de bezuiniging "technisch realiseerbaar" is.

pagina 5

Weinig kritische geluiden op het verjaardagsfeestje van geneeskunde. Kwinkslagen waren er des te meer. Zoals altijd stal Co Greep de show.

pagina 6

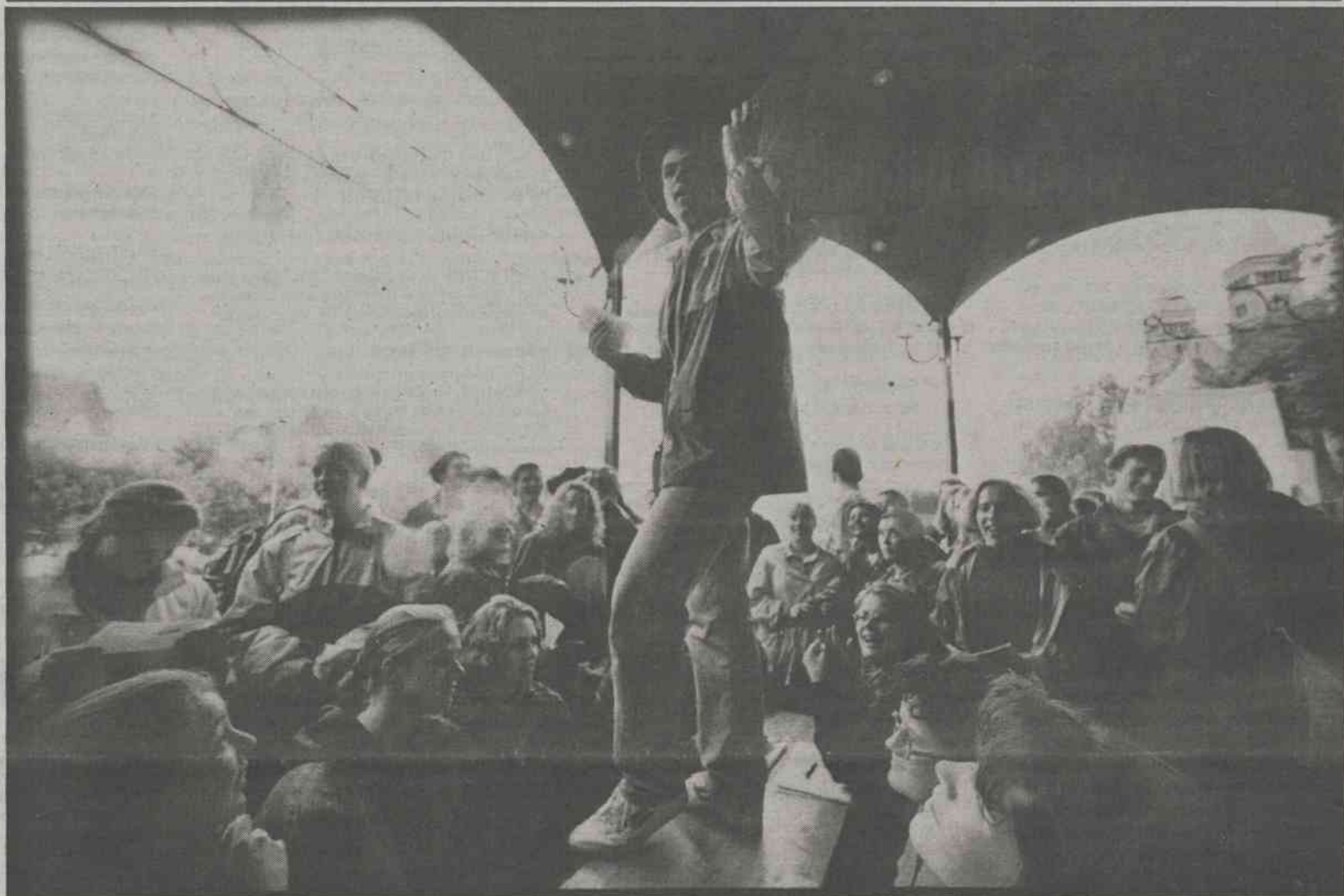
Eerste deel van 'De scriptie'; een serie die wetenschappelijke produkten van studenten voor het voetlicht brengt.

pagina 7

Het verhaal over het eitje en de zaadcel.

pagina 8-9

Zes decanen, twee studenten en de rector geven hun mening over de onderwijsplannen van het Paarse kabinet.

Verplegingswetenschap gehalveerd, vakgroepen moeten fuseren, aio's buiten schot

Gezondheidswetenschappen schrapt 50 banen

Bij de faculteit der gezondheidswetenschappen moeten de komende jaren 50 banen verdwijnen. Het wetenschappelijk personeel levert 38 banen in, het ondersteunend personeel 12. De aio's blijven buiten schot. Met deze afslankingsoperatie wil de faculteit der gezondheidswetenschappen vijf miljoen besparen.

Het faculteitsbestuur presenteerde zijn plannen deze week in een 'concept organisatieplan van de faculteit der gezondheidswetenschappen'. De prognoses laten in 1998 een gat in de begroting van 9,4 miljoen zien. Dit tekort wordt volgens het bestuur vooral veroorzaakt door dalende studentenaantallen. Deze zakken bij ongewijzigd beleid van 2100 in 1993 naar 1400 in 1998, zegt de nota. Dat komt door de geboortedaling in de jaren zeventig en de van overheidswege in te stellen beperking van de mogelijkheden van HBO'ers om nog een universitaire opleiding te volgen. Vorig jaar kwam de helft van de GW-instroom uit het HBO.

In eerste instantie wil de faculteit in 1998 een lastenvermindering van vijf miljoen hebben bereikt. Een miljoen wordt gehaald uit de materiële lasten en de rest uit de personele lasten. Dat betekent dat er tot die tijd 50 formatieplaatsen van de huidige 250 verdwijnen. Het aantal personeelsleden dat moet afvloeien is groter dan 50, omdat de faculteit nogal wat deeltijders in dienst heeft.

Het bestuur probeert gedwongen ontslagen zoveel mogelijk te vermijden. Zo wordt getracht het overvloedige ondersteunend en beheerspersoneel elders binnen de universiteit onder te brengen. Bij het uiteindelijk vaststellen van de ontslagen wordt niet in de eerste plaats gekeken naar diensttijd of aard van het contract (vast of tijdelijk), maar naar de behoefte die de faculteit heeft aan bepaalde deskundigheid. De criteria hiervoor worden in de loop van dit jaar vastgesteld.

De 43 formatieplaatsen voor aio's blijven buiten schot. Hun promoties vormen een belangrijke bron van inkomsten en bovendien wil de faculteit hun "intellectuele productiviteit" niet missen, schrijft het bestuur.

Van de 38 wetenschappelijke formatieplaatsen die moeten verdwijnen hebben er 12 een onderwijsaak. Bezuinigingen worden hier vooral bereikt door bepaalde onderwijsrollen lager te waarderen. Zo stelt de faculteit nu nog 500 uren per jaar beschikbaar voor de functie van programmaleider (coördinator van een aantal verwante studierichtingen), in de toekomst worden dat er 200. Het tutorschap wordt niet aangepakt; de kortingen op de onderwijsrollen treffen vooral de functies binnen de organisatie van het onderwijs.

In het keuze-onderwijs wordt flink gesneden. Het aantal keuzeblokken wordt bijna gehalveerd, omdat bij afnemende studentenaantallen de onderwijsgroepen voor de huidige 60 keuzeblokken nooit volgeboekt kunnen worden. Ook hoeven doctoraalstudenten nog maar één jaarwerkstuk te schrijven in plaats van twee.

Het bestuur kiest er voor om alle afstudeer-richtingen te handhaven. Ook varianten

als 'theorie van de gezondheidswetenschappen' waarvoor dit jaar slechts één procent van de betreffende lichting ('92) heeft gekozen, mogen blijven. Het brede aanbod van afstudeermogelijkheden is volgens de faculteit een belangrijk "profielkenmerk". Hetzelfde geldt voor het probleemgestuurd onderwijs. De voortgangstoets, een typisch PGO-instrument, wordt ondanks haar slechte functioneren niet afgeschaft.

Op het gebied van onderzoek verdwijnen 26 formatieplaatsen. De zwaarste klappen vallen bij de vakgroepen die participeren in opleidingen waar veel deeltijdstudenten zitten, zoals verplegingswetenschap. Deze vakgroep wordt overigens niet alleen absoluut maar ook relatief het zwaarst getroffen. Van de huidige 10 formatieplaatsen wetenschappelijk personeel (exclusief aio's) blijven er maar 4,6 over. Vakgroepvoorzitter prof. A. Huijter-Abu-Saad vindt het "een schandaal" dat haar groep zo zwaar wordt aangepakt: "Wij hebben altijd gezorgd voor een enorme instroom van eerstejaars. Nu het even wat minder gaat worden we meteen gepakt." In 1990 leverde deze grootleverancier van eerstejaars de faculteit nog een instroom van 240 studenten, meer dan een derde van het totaal. Dit jaar werden er nog geen 70 nieuwe VW'ers ingeschreven op een totale instroom van 500.

Het minst getroffen wordt de vakgroep Humane Biologie. Van de 8,7 formatieplaatsen wetenschappelijk personeel (exclusief aio's) raakt zij er maar 0,9 kwijt. Toch reageerde het personeel "met algehele ontzetting" op de facultaire plannen, aldus voorzitter prof. G. Hornstra: "Wij hadden al een ondertaligheid, dus in feite

gaan we er meer op achteruit. Daar komt bij dat wij op iedere wetenschapper nog maar een halve formatieplaats ondersteunend personeel hebben. Bij andere bètavakgroepen in Nederland is die verhouding één op één. Dat schaadt onze concurrentiepositie op de markt voor tweede en derde-geldstroomonderzoek." Omdat sommige vakgroepen te klein worden om zelfstandig voort te kunnen bestaan, worden er een aantal samengevoegd. Gezondheidsethiek en gezondheidsrecht worden één groep, medische sociologie fuseert met verplegingswetenschap en ook beleidswetenschap en economie van de gezondheidszorg gaan samen. In plaats van 9,4 miljoen - het verwachte tekort in 1998 - mikt het bestuur op 5 miljoen aan bezuinigingen. De overige 4,4 miljoen kunnen wellicht vervallen, denkt decaan prof. H. Schmidt, omdat de faculteit nog voldoende mogelijkheden heeft om de negatieve trend om te buigen. Hij hoopt dat de faculteit in 1998 nog 1750 studenten telt, in plaats van het voorspelde aantal van 1432.

Om de negatieve prognoses te logenstraffen zal er vanaf dit jaar actief op de Belgische studentenmarkt geworven gaan worden. Er wordt gedacht aan het oprichten van een dependance van de faculteit in het Belgische Diepenbeek. Daarnaast wil het bestuur alle afstudeervarianten in deeltijd gaan aanbieden. Want deeltijders hebben een baan en dus geen last van anti-stapelmaatregelen. De faculteit zal zich volgens Schmidt vooral gaan profileren met de gunstige perspectieven voor gezondheidswetenschappers op de arbeidsmarkt.

Studentenacties in Maastricht. Geneeskundestudent Willem-Jan de Haan sprak op Prinsjesdag een kleine meute van openluchtstudenten toe. Ook het college van bestuur was present. "Maak maar flink wat herrie", sprak rector Philipsen bemoedigend. "Nou, we houden het liever constructief", repliceerde de actieleider. (foto Nelis Tutkey)

Wim Ortjens

Bezuiniging op hoger onderwijs uitgesteld

De bezuiniging van 500 miljoen gulden op het hoger onderwijs is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Nader onderzoek moet in november uitwijzen of dit bedrag "technisch realiseerbaar" is. Minister Ritzen acht slechts een bescheiden ingreep mogelijk, zei hij vorige week vrijdag tijdens een toelichting op de begroting voor 1995.

Het half miljard is zeker nog niet van tafel. Het kabinet wil snel weten of er niet toch kan worden bezuinigd. Afgesproken is dat het Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven, het Centraal Planbureau en het Sociaal Cultureel Planbureau in kaart gaan brengen hoe er 500 miljoen gulden kan worden bezuinigd, en welke gevolgen dit zou hebben. Omvangrijke bezuinigingen in het verleden hebben reeds aangetoond dat opheffing van studierichtingen of ontslag van ambtelijk personeel netto weinig op-

levert. De hoge uitgaven aan wachtgeld (uitkeringen) doen de winst grotendeels teniet. Ritzen liep vrijdag al vooruit op de uitkomst van het onderzoek, waarvan de eerste resultaten in november bekend worden. "Volgens mij is slechts een klein deel van het bedrag realiseerbaar." Voorlopig staat slechts een bezuiniging van 65 miljoen gulden vast. Daardoor reest in 1998 een gat van 435 miljoen. Volgend jaar wordt geen 80, maar 35 miljoen bezuinigd. Ritzen en verantwoordelijk staatssecretaris Nuis hopen het kabinet gunstig te stemmen door snel met de universiteiten en hogescholen "een geloofwaardig debat" te gaan voeren over de stelselherziening van het hoger onderwijs. Nu het mes van tafel is, moeten er op korte termijn tastbare afspraken kunnen worden gemaakt over de differentiatie van de hogere opleidingen, aldus Ritzen. Als kan worden aangetoond dat die operatie op afzienbare termijn geld oplevert, is het kabinet wellicht bereid de oorspronkelijke bezuiniging vergaand te verzachten.

Over de stelselherziening bleef staatssecretaris Nuis met opzet vaag. Na alle commotie rond het regeerakkoord is

er hem alles aan gelegen de universiteiten en hogescholen niet onnodig voor het hoofd te stoten.

Volgens de staatssecretaris zijn de contouren van het nieuwe stelsel in elk geval veel minder scherp dan het regeerakkoord suggereert. De uitgangspunten en doelstellingen van het nieuwe stelsel zijn volgens Nuis wél duidelijk: differentiatie en daling van de gemiddelde studieduur, zodat er geld wordt bespaard.

Nuis wil naast de lengte vooral ook de aard van de studies ter discussie stellen. Het verband tussen opleiding en werk kan veel sterker worden, zei hij. "Er moet een stelsel komen waarbij de opleidingen die te veel studenten afleveren eruit vallen." De vraag wanneer een opleiding 'maatschappelijk relevant' is, zal volgens Nuis tot "veel getouwtrek" leiden. "Onafhankelijk onderzoek" kan hierover wellicht helderscheid verschaffen, meent Nuis. Ook selectie van studenten moet volgens de staatssecretaris een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe stelsel zijn. Aan het eind van de "kortere, algemene opleidingen", maar "ook op andere momenten."

HOP/Pieter Evelein

(foto Bram de Hollander)

Verbolgen Ritzen wint eerste slag in kabinet

Niemand moet verbaasd opkijken als minister Ritzen deze kabinetsperiode voortijdig afhaakt. Bij zijn aantreden heeft de bewindsman zijn collega's in het kabinet duidelijk gemaakt dat hij nieuwe, ingrijpende bezuinigingen op het hoger onderwijs en de studiefinanciering onaanvaardbaar acht. De eerste slag heeft hij gewonnen. Of Ritzen ook eindwinnaar wordt, is nog lang niet zeker.

Anderhalf miljard moeten bezuinigen op het hoger onderwijs en de studiefinanciering, en toch weer minister van onderwijs worden - was Jo Ritzen gek geworden? In het vorige kabinet had hij meermalen laten doorschemeren dat de rek er nu wel uit was. Nu kwam hij echter toch weer terug. Bij het verschijnen van de begroting voor 1995 moet dat beeld worden genuanceerd, zo lijkt het. Direct nadat hij 'ja' had gezegd - niemand anders kon of wilde - heeft Ritzen in het constituerende kabinetsberaad afstand genomen van het regeerakkoord, zoals Vrij Nederland vorige week meldde. Zomaar even een half miljard weghalen bij het hoger onderwijs was absurd, vond Ritzen. En wat Kok had opgeschreven over de differentiatie van de opleidingen was, zacht gezegd, ook al weinig gelukkig. Dat de 500 miljoen na zeer lastige discussies vooralsnog is geparkeerd, betekent volgens Ritzen dat hij er in is geslaagd om het kabinet duidelijk te maken dat er spanning bestaat tussen de doelstellingen - goed en toegankelijk hoger onderwijs - en het voornemen om te bezuinigen.

De eerste slag is gewonnen, maar meer ook niet. Het kabinet zal zeer kritisch toezien op de houding van het hoger onderwijs. Universiteiten en hogescholen zullen voortvarend en openhartig met staatssecretaris Nuis moeten gaan praten over differentiatie. Met elkaar moet worden aangetoond dat iedereen het beste voor heeft met het hoger onderwijs. Dan kan het gevaar mogelijk definitief worden bezworen, en in elk geval worden vermindert.

"Het mes is van tafel, maar niet meegegeven aan de vuilnisman", zoals Ritzen het vorige week zelf omschreef. Het mes is een zwaard van Damocles. De druk op de discussie over de stelselherziening blijft bestaan. En dat is nu net wat de instellingen zo irriteert. Wie zo'n omvangrijke operatie desondanks binnen korte tijd wil volbrengen, vraagt om moeilijkheden. Wat dat betreft kwam de bezuiniging op de studiefinanciering Ritzen misschien niet eens zo slecht uit. Pas als een student even lang een beurs krijgt als zijn studie duurt, kan hij van zijn universiteit of hogeschool eisen dat het onderwijs optimaal is, luidt een bekende redenering van Ritzen. De instellingen moeten hun programma's nu dus wel van alle drempels en weeffouten ontdoen. Of de instellingen net zo redeneren moet echter worden betwijfeld. Ondanks verwoede pogingen van Ritzen vertonen veel programma's nog een lange rij mankementen. Ritzen heeft het zichzelf bijzonder moeilijk gemaakt. Hij gaat een lastige tijd tegemoet. "Ik zie uit naar een kabinetsperiode met veel moeilijke keuzes", zei de immer optimistische Ritzen vorige week vrijdag. "En dat bedoel ik niet masochistisch." Maar de ondertoon was duidelijk: ook bij hemzelf is de rek er ooit uit.

HOP/Pieter Evelein

„Alleen principiële bezuiniging op beurs nog aanvaardbaar”

Bezuinigingen kunnen wat mij betreft geen argument meer zijn om de studiebeurzen te verlagen", vindt minister Ritzen. "Principiële overwegingen wel, bijvoorbeeld dat het stelsel nog te denivellerend is."

Studenten uit de hogere inkomens zijn dus nog niet verlost van minister Ritzen. Studenten met minder rijke ouders kunnen volgens hem echter niet met minder geld toe, zei hij in een toelichting op de begroting. De hoogte van hun beurs vindt hij het minimum. Met andere woorden: als daar aan wordt getornd, stapt hij op.

De inperking van de beurs tot de officiële cursusduur vond Ritzen principiële heel goed verdedigbaar. Dat hij deze maatregel steunt noemde hij "zeker niet ongeloofwaardig". Want, wees hij de critici terecht, reeds sinds jaar en dag noemt hij het "bizar" dat de studiefinanciering studenten in staat stelt om zo nu en dan rustig aan te doen. Voor zover hij heeft gesproken over het einde aan de rek in de studiefinanciering, had hij slechts bedoeld op de **hoogte** van de beurzen. En die is niet verder aangetast door 'paars'. Met ingang van het studiejaar 1995-1996 krijgen nieuwe studenten een jaar korter studiefinanciering. Dit gebeurt in de vorm van een lening die bij voldoende prestaties wordt omgezet in een inkomensafhankelijke beurs. Ritzen heeft nog niet bepaald

welke temponorm gaat gelden, en op welke wijze studenten hun studiepunten kunnen gaan stapelen. Wel wordt het recht op een lening verlengd van twee naar drie jaar. In de toekomst zal het aantal jaren dat een student een beurs krijgt uiteenlopen, aldus Ritzen. De uniforme cursusduur gaat immers van tafel. Voorlopig echter handhaaft hij zijn voorstel om bij de technische universiteiten veertien studies te verlengen tot vijf jaar, schrijft hij in de begroting. De verlenging kan op z'n vroegst op 1 september 1995 worden ingevoerd. Overigens waarschuwt Ritzen dat het vijfde studiejaar weer op losse schroeven kan komen te staan tijdens de discussie over differentiatie in het hoger onderwijs.

HOP/Pieter Evelein

Staatssecretaris Nuis maakt omtrekkende bewegingen

Een interview met de minister of de staatssecretaris over de hervorming van het hoger onderwijs is uitgesloten, zegt de voorlichter vriendelijk maar beslist. Tot de begrotingsbehandeling in november wordt absolute radiostilte in acht genomen. De precaire relatie met universiteiten en hogescholen mag onder geen beding worden verstoord.

Minister Ritzen en staatssecretaris Nuis lopen op eieren. Tijdens de persconferentie over de begroting,

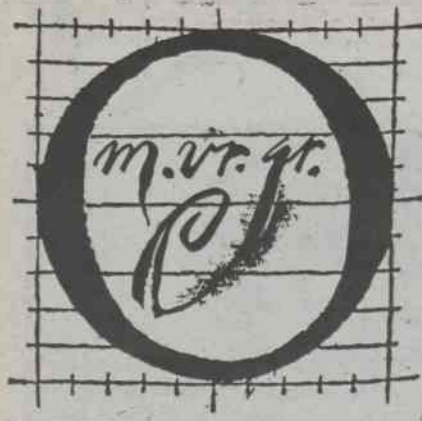
vorige week vrijdag, putte met name Nuis zich uit in omtrekkende bewegingen. "Er ligt géén blauwdruk voor de stelselherziening in het hoger onderwijs", zei de staatssecretaris. "Maar we hebben wel onze gedachten", voegde de minister er aan toe. Uit de memorie van toelichting op de begroting blijkt echter dat die gedachten nog uiterst vaag zijn. Het beeld dat ontstaat is in de eerste plaats chaotisch. Tijdens de persconferentie beweerde staatssecretaris Nuis dat de band tussen opleiding en werk sterker moet worden. De memorie constateert daarentegen - terecht - dat "de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt losser is geworden, vooral in het hoger onderwijs". Wat valt er nu eigenlijk af te stemmen? De "basis- en vervolgoedingen" uit het regeerakkoord heten in de begro-

ting plotseling "kortere en langere opleidingstrajecten". De kortere opleidingen zullen breed toegankelijk zijn, terwijl de doorstroming van studenten naar de langere opleidingen "fors van omvang" moet zijn "om de kwaliteit van het hoger onderwijsbestel en de concurrentiekracht van Nederland te verzekeren." Een deel van de langere opleidingen zal op één of andere wijze de schakel met de promotieopleidingen moeten gaan vormen. Tegelijkertijd is de verwachting dat "een substantieel aantal korte programma's zal ontstaan die goed kwalificeren voor de arbeidsmarkt". Wat lang is, en wat kort, wordt niet nader omschreven. Interessant is de aankondiging dat universiteiten en hogescholen meer bevoegdheden krijgen om zelf de lengte van studies te bepalen. Mocht het overleg van

Nuis met de instellingen hopeloos vastlopen, dan kan hij hun een pot (met minder) geld geven, met de boodschap het verder zonder hem uit te zoeken. Over bachelors en masters wordt in de begroting niet meer gerept. Wél over "de grotere noodzaak aan onderwijs dat in afwisseling of complementair aan de werkervaring van mensen wordt aangeboden". Dat zet de deur naar vouchers (knipkaarten met leerrechten) op een kier, terwijl Ritzen daar juist altijd tegen was.

Onduidelijk is ook wat de wens van de bewindspersonen betekent dat het nieuwe stelsel in Nederland wordt afgestemd op de grenslanden (Vlaanderen, Noordrijnland-Westfalen, Nedersaksen en Bremen). Daar zijn de opleidingen nu juist langer dan in Nederland. Uiteindelijk moet in elk geval een "robuust, transparant en beheersbaar" stelsel ontstaan, aldus de memorie van toelichting.

HOP/Pieter Evelein

Kamerburo/ Kamernood

Als Belgisch student in Nederland ben ik ook niet te spreken over 'de diensten' van het Kamerburo (Observant 2). Het is zeer jammer dat het Kamerburo zich beperkt tot een onvriendelijke service en het uithangen van veel te weinig kamers. Iedereen schuilt achter de regels van het Buro. Ik heb daarover geklaagd bij de Dienst Studentenzaken, wat prompt reactie opleverde van de verantwoordelijke van het Kamerburo, maar geen kamer. Derhalve ben ik maar uitgeweken over de grens en heb ik een studio gehuurd in Smeermaas. Het Kamerburo moet maar eens toegeven dat ze eigenlijk niet bij machte zijn iedereen een kamer te bezorgen in Maastricht.

In zijn huidige vorm heeft het Kamerburo, mijns inziens, zelfs weinig reden van bestaan. En daarmee kom ik bij uw tweede artikel (Kamernood). Ik citeer: "Van een kwantitatief kamertekort is volgens Braun geen sprake". Inderdaad, maar waarom vermeldt u niet dat er honderden studenten naar België moeten uitwijken? Mochten de kamers in België wegvallen, dan zou er meteen sprake zijn van een zeer groot kwantitatief tekort. En Braun weet net zo goed als ik dat aan kamers in Smeermaas, Kanne of Vroenhoven serieuze nadelen verbonden zijn. 's Avonds langs slecht verlichte wegen terug naar huis, de vrij grote afstand, het jaarcontract, ... Daartegenover staat dat de kwaliteit van de kamers en van de studio's in België stukken beter is dan in Maastricht zelf.

Dat brengt mij bij de vraag waarom Nederlandse investeerders blijkbaar niet kunnen wat hun Belgische collega's wel kunnen: voldoen aan behoefte van voldoende goede en betaalbare studentenkamers en studio's in

Maastricht? En waarom gedragen vele huiseigenaren zich als rasechte huismelkers? En hoe is het mogelijk dat de huurders in vele gevallen beslissen wie er in huis komt en niet de verhuurders? En de hamvraag: hoe is het mogelijk dat de gemiddelde Maastrichtse (ja, zelfs Nederlandse, want in andere steden is het naar verluid al even erg) student zich deze situatie laat welgevallen? In Vlaanderen is de toestand anders. Ik heb drie jaar in Gent gestudeerd en gewoond en dus aan de lijve kunnen ondervinden dat er een lichte stijging van de prijzen is, maar de kwaliteit van de kamers er meer dan evenredig op vooruit is gegaan. En dat allemaal door een stedelijk kamerreglement. Studenten hebben er jaren voor moeten vechten, maar nu is het reglement, met de gehoopte kentering in de toestand als gevolg. Vele Vlaamse studentensteden zijn meteen gevolgd. In Leuven zijn weliswaar de mooiste kamers bezet, maar er blijven er minstens 1000 onverhuurd.

Bart Maes
eerstejaars student rechten

Old Hickory

Het verhaal van Eugène Baak over de aankomst van de Old Hickory veteranen in Maastricht bevat zoveel slordigheden dat een opsomming ervan het oorspronkelijke stuk in lengte zou overtreffen. Verkeerd geschreven namen, feitelijke onjuistheden, halve citaten en aan de verkeerde mensen toegeschreven citaten vertellen meer over de journalist zelf dan over het onderwerp dat hij beschrijft. En eigenlijk is dat niet eens belangrijk. Bericht uit Maastricht is immers een sfeerbeschrijving, de weergave van een persoonlijke ervaring, en een demonstratie van totale desinteresse is ook een "commitment".

Er zijn echter twee dingen die ons echt irriteren. Als je vergeet de naam te vragen van een gepensioneerd ingenieur die zo vriendelijk is geweest je zijn collectie zeldzame oude leger-voertuigen te tonen, kun je er niet van af maken door hem verder "man-netje" te noemen. Dat is een aardige omschrijving om het geslacht van bijvoorbeeld een parkiet of konijn aan te duiden maar in dit verband weinig flatteus en bovendien irrelevant.

Dat de Old Hickory Divisie door de

Duitsers ook wel Roosevelt SS werd genoemd, omdat zij weinig gevangenen zou maken, is op zich een correct citaat. Het klopt natuurlijk niet. In werkelijkheid maakten de 16.000 soldaten van Old Hickory 53.023 Duitse krijgsgevangenen, de gewonden in bezette legerhospitelen niet meegeteld.

We hadden gehoopt dat hij zou beschrijven waarom zeventig mannen en vrouwen uit puur respect anderhalf uur lang, in de stromende regen en in tochtige jeeps, op de bevrijders van Maastricht zaten te wachten. Maar dat kon niet want zij wilden er geen seconde van missen, en Baak vond kennelijk dat hij achter de koffie in een verderop gelegen restaurant ook een aardige indruk kreeg.

Namens Historical Military Car
Club 'Old Hickory'
Ted Reckman

En de fouteranen dan?

Al die bewust vergeten bekende en onbekende
omgekeerde verzetshelden van toen.

Die moeten zich deze weken toch verraden
hebben gevoeld door hun
bewust onbekende aanhangers van nu?

GW-introductie

Iedereen is bekend met de mentaliteit van de doorsnee Gezondheidswetenschapper. Als je een keer gaat stappen hoeft je niet bang te zijn, dat je ze ergens tegen zal komen. Op een enkel dispuutslid na natuurlijk. Is dit altijd het geval geweest? Neen. Normaal gesproken kom je aan het begin van het studiejaar nog wel eens ergens wat GW'ers tegen. Tot de kerst. Op een of andere manier is het dan te koud of zo, maar ineens zijn ze nergens meer te bekennen. Aangezien deze situatie al enige jaren voortduurt, zou je er voor het gemak van uit kunnen gaan dat hieraan gewoon niets valt te veranderen. Fout. De nieuwe eerstejaars hebben bewezen dat dit wel degelijk mogelijk is. Het overgrote deel van de nieuwe eerstejaars hebben bewezen dat het mogelijk is de GW-mentaliteit al tijdens de facultaire introductie aan te nemen. Sjappoo, een absoluut record.

O.K. Met het organiseren van de facultaire introductie hadden wij ons ten doel gesteld dat de nieuwe studentjes zo snel mogelijk zouden integreren. Toch ben er niet zo zeker van of dit aspect nou direct was wat ik bedoeld

heb. Wij hoopten eigenlijk... laat maar. Een voorbeeld. Als iemand rechtstreeks op je afkomt en zegt: "stop die cabaretier maar in je ..." getuigt dat weliswaar van slechte opvoeding, maar ook van mentaliteit. De smoesjes die wij te horen kregen waren van een ander kaliber. "Ik ben nog zo moe van het eindfeest van de INKOM" (zeker tot twee uur opgewaakt) en "Ik moet van mammi op tijd thuis zijn voor het eten" waren de smoesjes. Daar zakt je broek toch van af! Een ander resulteerde in de aanwezigheid van 218 eerstejaars (van de 400 zoveel) bij het cabaret en de aanwezigheid van 70 mentoren (bijna allemaal). Het eindfeest gaf ongeveer hetzelfde beeld, alleen nog iets minder eerstejaars. Gelukkig weten ouderejaars het introfeest wel te waarderen. Zij realiseren zich dat het de laatste kans van het jaar is om een feest te vinden met meer dan 10 GW'ers!. Ze komen volgend jaar wel naar het feest... Als mentor.

Borjan Bonsel,
studentlid van de facultaire
introductie commissie GW

Het maakbare lichaam

Toen ik ging studeren heb ik tijdens de eerste zomervakantie op kamers de biografieën van Simone de Beauvoir verslonden. Haar leven vormde een voorbeeld van hoe het misschien ook zou kunnen. Reizend en schrijvend een plaats in de wereld verwerven in plaats van zingend en zorgend. Van de aantrekkingskracht van De Beauvoir is na al die jaren echter weinig meer over, en niet alleen uit jaloezie omdat mijn leven er aanzienlijk minder opwindend uitziet dan ik toen misschien had gehoopt. Achteraf lijkt ook haar leven namelijk een beetje kaal. Een vrouw die alleen maar intellect was. Uithundig seksueel plezier beleefde ze in haar boeken niet en het idee dat ook zij waarschijnlijk menstrueerde is moeilijk voorstelbaar. Haar hoofd legde het lichaam aan banden.

Het lichaam is voor feministen tijden lang taboe geweest. Het feit dat vrouwen in de 19e en de 20e eeuw het recht op politieke participatie, onderwijs en arbeid werd ontzegd onder verwijzing naar de vermeende onveranderlijke biologische eigenschappen van vrouwen - labiliteit, moederschapsdriften en een wankel energiehuishouding - was voldoende reden om de biologie de rug toe te keren. Voor gestudeerde vrouwen was het tot nog niet zo lang geleden niet eenvoudig intellectueel en lichamelijke te combineren, en zij die eraan bechitten zich als verstandige en weldenkende vrouw een identiteit te verwerven zorgden er wel voor dat lichamelijke lusten en ongemakken naar de marge van het leven werden verbannen.

De feministische ontkenning van het vrouwenlichaam loopt echter ten einde. Het lichaam is terug, en niet zo'n beetje ook.

Voor boeken met het woord 'body' in de titel zijn hoge verkoopcijfers gegarandeerd. Dit heeft te maken met de emancipatie van vrouwen. Die heeft er in geresulteerd dat weinigen hardop meer durven te speculeren over de biologische (on)geschiktheid van vrouwen voor het vak van piloot of manager, een taboe dat zo mogelijk in stand moet worden gehouden. Vrouwen hoeven dus niet meer zo bang te zijn om met biologische argumenten op hun plaats te worden gewezen. De terugkeer van het lichaam is echter ook het resultaat van inzicht in de ontwikkeling in de bio-medische wetenschappen, en met name van het inzicht dat biologisch niet hetzelfde betekent als onveranderlijk. De bio-medische wetenschappen hebben weliswaar bijgedragen aan het beeld dat 'het vrouwelijke' aangeboren en onveranderlijk is, maar in de praktijk hebben ze vooral meegewerkt aan de verandering van het vrouwelijke en het vrouwenlichaam. Van anti-conceptiepill tot cosmetische chirurgie tot voortplantingstechnologie: juist bio-medische wetenschappen en technologie verschuiven de 'natuurlijke' grenzen van het vrouwenlichaam.

De terugkeer van het lichaam, hoe modieus ook, doet een frisse wind waaien door vrouwenstudies, maar ook door de sociale wetenschappen en de filosofie. Oude debatten over de relatie tussen het biologische en het sociale, nature en nurture, komen in een nieuw licht te staan. Het feit dat de consequenties van de wending tot het lichaam voor deze debatten weinig voorspelbaar zijn maakt dat het tegenwoordig interessanter is in de sociale wetenschappen en vrouwenstudies dan het een tijd geweest is. Er is een beel

nieuw onderzoeksterrein opgelegd, dat op veel verschillende manieren betreden kan worden, en dat bij uitstek geschikt is voor kruisbestuiving tussen verschillende disciplines. Voor feministen staat er bovendien weer iets op het spel. Want hoe moet je je verhouden tot de bio-medische wetenschappen nu die niet de onveranderlijke natuur van vrouwen blijken vast te leggen maar juist steeds meer delen van het vrouwenlichaam tot interventieterrain maken? Is dat vooruitgang? Of moet je bang worden van de wijze waarop bio-medische wetenschappen schijnbaar de regie uitoefenen over de maakbaarheid van vrouwenlichamen? En hoe maakbaar is het lichaam eigenlijk? Bij debatten over dergelijke vragen kan De Beauvoir niet meer behulpzaam zijn. Tegenwoordig is op de achtergrond Madonna in beeld.

Klasien Horstman

Faculteit knort tevreden over haar bijdrage aan de 'transmurale gedachte'

Verjaarspartij geneeskunde (20) loopt uit op Greep-show

Het debat over het in toom houden van de kosten van de gezondheidszorg duurt nog altijd voort. De aangedragen oplossingen draaien al 25 jaar rondom hetzelfde thema: versterken van de positie van de huisarts, zodat deze meer zelf kan doen en minder hoeft te verwijzen naar de veel duurdere collega's. De muren die het dure ziekenhuis afsluiten van de goedkopere gezondheidszorg in de buitenwereld moeten worden geslecht. De Maastrichtse bijdrage aan deze transmurale gedachte stond afgelopen zaterdag centraal tijdens een symposium dat ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de medische faculteit was georganiseerd.

tevredenheid? Is er genoeg bereikt? Heeft de faculteit niet haar eigen transmurale glazen ingegoooid door het academisch ziekenhuis - een ondoordringbaar fort van specialistische zorg - te willen? Deze vragen werden zaterdag niet beantwoord. Alleen uit de zaal was af en toe nog een kritische opmerking hoorbaar, zoals van een huisarts: "Kleine streekziekenhuizen werken vanzelf transmuraal. Daar bestaan goede, vaak informele contacten tussen huisartsen en specialisten. Door grote ziekenhuizen neer te zetten werk je de problemen in de hand. Dáár komt het voor, ik heb het zelf meegemaakt, dat als een patiënt hoofdpijn krijgt, de neuroloog wordt ingeschakeld."

Maar het publiek kwam ook niet voor lezingen. Ze kwamen voor elkaar en voor hun herinneringen. Ze kwamen om hun Jules Zeguers, de oude klusjesman, nog eens te zien. Ze kwamen om te schamperen over de veranderingen aan hun Jezuïetenklooster, waar het symposium plaatsvond in de nieuwe collegezaal: "Een collegezaal! Dat was een vies woord in onze tijd, daar krijg je mij niet in!", zegt een oud-medewerkster. De meeste reünisten, vooral de eerste lichtingen waren aanwezig, togen dan ook na Greeps one-man-show nagiechelend en elkaar op de schouders slaand naar de cafés uit hun magische periode die begon in 1974.

Wim Ortjens

Greep en Van den Biggelaar: de felicitatiedienst van de RL. Altijd met cadeautjes onderweg. (foto Frits Widdershoven)

dat het ook anders kan. Hij hield een pleidooi voor het gezamenlijk consult van huisartsen en specialisten. Uit een eigen experiment waarbij telkens drie huisartsen en een orthopeed twee keer per maand bij elkaar kwamen om de 'moeilijkere' patiënten van de huisartsen te bespreken, bleek dat het aantal verwijzingen halveerde ten opzichte van huisartsen die niet met een specialist samenwerkten. De kosten daalden hierdoor ook, en dat is precies wat met het doorbreken van de muren binnen de gezondheidszorg wordt beoogd. Een van de weinige concrete instituten van transmurale gezondheidszorg die in de afgelopen 25 jaar in Nederland zijn gerealiseerd, is het Maastrichts diagnostisch centrum. Gevestigd binnen de muren van het Academisch Ziekenhuis, maar toegankelijk voor iedere huisarts die er een bloedtest, een echoscopie of een röntgenfoto wil bestellen. Dat door deze transmurale samenwerking veel geld wordt bespaard, toonde medewerker dr. R. Winkens aan met behulp van statistieken. Waar elders in Nederland steeds meer klinische diagnoses worden verricht, daalt in Maastricht het aantal aanvragen. Voor de kosten geldt hetzelfde patroon. Dat komt, volgens Winkens, omdat het diagnostisch centrum overzichten van aanvragen voor diagnoses naar de huisartsen stuurt, zodat deze kunnen zien dat het soms ook wat minder kan. Vaak treedt het centrum met de dokters in gesprek over hun aanvraagpatroon. De uitvinding van het woord *transmuraal*, nu zeer in zwang in het Haagse, werd afgelopen zaterdag tijdens het symposium door de Maastrichtse medici geclaimd. Maar mag de medische faculteit omzien in

Venster

In de krant lezen we over een Nederlander in Singapore. Hij is er tot de strop veroordeeld, omdat hij met de koffer van een ander heeft gereisd, en wacht al vele weken op een dood waarvan hij niet kan geloven dat het de zijne is. Dank zij de hulp van een landgenoot die in Singapore drugsverlaafden begeleidt bij hun verplichte afkickprogramma, heeft de ter dood veroordeelde betrekkelijk veel kunnen lezen: biografieën en geschiedenisboeken bij voorbeeld. "Maar sinds hij weet dat zijn gratieverzoek niet is geboondeerd, wil hij alleen nog tijdschriften, liefst met zoveel mogelijk plaatjes," vertelt de man die de gevangene wekelijks opzoekt. Lezen wordt kijken. Ik probeer me te verplaatsen in de man en zijn cel. En ik stel me voor wat 'lezen' is, terwijl ik het niet doe. En dan is er opeens dit besef: dat lezen 'afgrondelijk' is, hoe je bij gretig lezen wegzinkt uit de realiteit, hoe je door het vlies van de woorden zakt, een mentale ruimte in waar je 'alles om je heen' vergeet en niets meer ziet, behalve met je 'geestesog'. En hoe moeilijk het kan zijn wanneer je weer opduikt, in een kamer die dan pijnlijk leeg en stil kan

zijn. Geschreven taal wekt na een tijdje een sterk verlangen naar gesproken taal. Naar mensen die iets tegen je zeggen. Naar woorden die door adem worden gedragen. Wie bewust of onbewust dat pijnlijke einde van een zelfgekozen - en dus niet door anderen opgelegde - eenzaamheid wil vermijden, omdat er een heviger eenzaamheid op volgt, zal het lezen achterwege laten. Misschien. En het kijken? Nooit. Want daarvoor zou je je ogen moeten sluiten. Foto's of plaatjes bekijken: dat is iets tussen lezen en staren in. Je valt niet door de bladzij heen - het boek als een valluik dat openklapt - maar loopt evenmin tegen de muur, want daarin schept de prent een gat. Wie zijn leven lang gekeken heeft, wil dat blijven doen. Het is zoiets als ademen. Soms zie je in krant of boek een man die gehangen wordt. Als ik mij zo'n foto op dit moment voor de geest probeer te balen, weet ik niet of de veroordeelde in zijn laatste ogenblikken geblinddoekt is. Ik denk het niet. Hij kijkt door een lus naar de wereld en blijft kijken zolang het kan. 'Het bennepen venster': die uitdrukking vind je gewoon in Van Dale.

Wiel Kusters

Voorlichtingsbudget met 50% overschreden

'Overenthousiasme' is er volgens collegevoorzitter dr. K. Dittrich de oorzaak van dat het voorlichtings- en wervingsbudget van de universiteit met ruim 3,5 ton is overschreden. Op een begroting van ongeveer zevenhonderdduizend gulden is dat dus vijftig procent. Dittrich meldde dit afgelopen maandag aan een commissie van de universiteitsraad.

De 'stuurgroep communicatie', waarin zowel het college als de faculteiten zijn vertegenwoordigd, heeft dit jaar gekozen voor een nieuwe aanpak van de studentenwerving. Naast nieuwe folders is het meest opvallende element daarvan de uitgebreide reclamecampagne op de televisie. Met twee spotjes worden geïnteresseerde studenten opgewekt om een 06-nummer te bellen, waarna ze bij opgave van hun adres in een 'direct-mailing'-bestand worden opgenomen. Ofschoon de stuurgroep zich volgens Dittrich voortdurend heeft laten bijstaan door externe adviseurs, zijn er niettemin nogal wat misrekeningen geweest waar het de kosten betrof. Zo kost de organisatie van het 06-nummer (onder andere de bemanning van een opvangcentrale rond de tijdstippen van uitzending) ongeveer 190.000 gulden, iets wat men zich van tevoren niet goed heeft gerealiseerd. De hoogte van de overschrijding van het budget heeft vooral de

faculteiten verrast, zei Dittrich. Men verwachtte weliswaar dat de rekening wat hoger zou uitvallen, maar niet in deze mate. Aangezien vooraf de afspraak is gemaakt dat de faculteiten voor de eventuele meerkosten zouden opdraaien, zal de rekening vooral op hun bord neerkomen. Het college is echter vanwege de hoogte van het bedrag bereid om een deel van de kosten uit de instellingsreserve te bestrijden.

Rechtbank

Tijdens dezelfde bijeenkomst van de commissie Planning en Begroting van de universiteitsraad werd kritisch gereageerd op de investeringsplannen van het college. In de nota 'Kansen en Bedreigingen' wordt aangekondigd dat een aantal gebouwen gekocht dan wel verbouwd zal moeten worden om in de groeiende universitaire ruimtebehoefte te voorzien. De commissie bepleitte, gezien de bezuinigingen die ook de RL bedreigen, op zijn minst uitstel van een aantal projecten, en eventueel zelfs afstel. Dittrich antwoordde instemmend: ook het college zag inmiddels in dat een pas op de plaats gerechtvaardigd is. Om die reden is de enige investering die op dit moment vaststaat de aankoop van de gebouwen van de stadsbibliotheek. Of het rechtbankgebouw aangekocht wordt, is nu onzeker. Het college heeft twee werkgroepen geïnstalleerd die de huisvestingssituatie in de binnenstad en in Randwijk moeten bekijken. Hun rapporten worden rond de jaarwisseling ingewacht.

Wammes Bos

In memoriam Ed Beckers, 1954 - 1994

Eind juni openbaarden zich de eerste symptomen die wezen op een ernstige ziekte bij Ed. Na een zeer moedig gedragen, kortstondig ziekbed overleed hij op 16 september 1994.

Ed is in 1984 als biochemisch analist bij de vakgroep humane biologie begonnen. Hij groeide snel uit tot de leider van een hecht team van medewerkers, die vaak onder geïmproviseerde omstandigheden met veel succes de onderwijsprojecten uitvoerden. Onderzoekers deden nooit tevergeefs een beroep op hem. Meestal had hij de praktische zaken al geregeld nog voordat anderen op het idee kwamen. Zijn ervaring als ontwikkelingswerker in de tropen zal hier zeker een belangrijke rol hebben gespeeld. In die beginjaren bleek al gauw dat Ed duidelijk nog meer in zijn mars had. Hij kwam vaak met originele oplossingen bij problemen ten aanzien van de onderzoeksmethoden. Zo heeft hij een nieuwe techniek ontwikkeld om de maagledi-

ging te meten, die thans internationaal als standaardtechniek is aanvaard. Na deze eerste wetenschappelijke publikatie volgden er nog vele die hem en de vakgroep wetenschappelijke erkenning gaven op het gebied van de maag/darmfysiologie. Promoveren op dit onderwerp was dan ook een logische volgende stap.

Om als HBO'er toegelaten te worden tot de promotie, schreef hij zich in als student aan de Universiteit van Aberdeen om in het kader van een samenwerkingsverband dat de vakgroep had met een van de onderzoeksgroepen aldaar zijn MSc onderzoek uit te voeren. Tijdens een van de werkbezoeken in Aberdeen was hij betrokken bij een ernstig verkeersongeluk. Zijn revalidatie duurde lang, maar hij vocht terug met een vastberadenheid die kenmerkend was. Het was dan ook een moment van intens geluk toen hij mij vorig jaar zomer zijn onderzoeksrapport overhandigde waarmee hij zijn MSc titel behaalde.

Tegen het einde van dit jaar zou hij promoveren. Het was hem niet meer gegeven om dit af te ronden.

Ed was tevens een actief lid van het vakgroepbestuur en de faculteitsraad FdGW. Door zijn collegialiteit, zijn inzet voor anderen en humor werd hij in de vakgroep en facultaire gemeenschap vele goede vrienden, zoals ook bleek tijdens zijn kortstondig ziekbed.

Verslagen blijven wij achter. Samen met zijn ouders, zijn zoon Kevin en zijn familie zullen we de nagedachtenis aan Ed in ere houden.

Prof. dr. Wim H.M. Saris

Een pestkop? Nee, dat is ze nooit geweest. Niet op de lagere school en niet op de middelbare school.

Ze was ook nooit het slachtoffer van notoire pesters, maar ze voelde zich wel betrokken bij de klasgenootjes die werden gepest. Ze vond het onrechtvaardig dat een kind dat niet assertief genoeg was, of misschien wat gevoeliger of introvertier dan de rest, al snel de zondebok van de klas werd.

Toen zich vorig jaar de kans voordeed om 'pesten' het onderwerp van haar doctoraalscriptie te maken, aarzelde de studente gezondheidswetenschappen, Jeanita Wierckx, dan ook geen moment. In opdracht van de Stichting Spel- en Opvoedingsvoorlichting Noord-Brabant ontwikkelde zij een 'Anti-Pest-Programma' voor de hoogste klassen van de basisschool; voerde het vervolgens op drie Eindhovense scholen uit en onderzocht daarna het effect van de anti-pest-lessen. Uiteindelijk resulteerde al dit werk in september 1993 in de scriptie 'Pesten is laf, leer het af'.

De resultaten van de scriptie? Tja, die waren minder spectaculair dan ze vooraf had gehoopt. Ze droomde er stiekem van dat het door haar ontwikkelde lesprogramma meteen effect zou hebben. Dat zij het pesten uit de wereld zou helpen. Maar, zo realiseert drs. Wierckx (23) zich nu, daar is meer voor nodig dan een serie van acht lessen. Natuurlijk weten de kinderen uit de hoogste klassen van de drie Eindhovense basisscholen inmiddels wat pesten is. En, zo bleek uit de evaluatie, ze staan er bovendien afwijzender tegenover dan voorheen: ze geven aan dat ze pesten niet leuk vinden en beloven voortaan 'in opstand' te zullen komen als iemand wordt gepest. Maar uit de verhalen van de leraren blijkt dat ze toch weer heel snel in hun oude, impulsieve gedrag terugvallen en dus gewoon doorgaan met pesten. "Gedrag verander je niet zomaar. Dat heeft tijd nodig, daarom zou het goed zijn als het thema pesten af en toe terugkeert in de klas en sommige onderdelen van het programma nog eens herhaald worden of uitgebreider aan de orde komen." Wierckx denkt hierbij aan de les waarin kinderen leren hoe ze zich tegen pestkoppen moeten verweren. Ze oefenen dat ze de treiterkop niet zijn gang moeten laten gaan, maar hem heel duidelijk moeten vertellen dat hij zich vervelend gedraagt. Deze opstelling blijkt

De Scriptie

Pesten maakt ongelukkig, het is niet zo onschuldig als plagen (foto Nelis Tutkey)

Pesten is laf, leer het af

Dit is deel één van 'De scriptie', een serie waarin de wetenschappelijke produkten van studenten voor het voetlicht treden. Vandaag bijt Jeanita Wierckx, inmiddels afgestudeerd in de gezondheidswetenschappen, de spits af.

uiteindelijk veel meer effect te hebben dan gaan vechten of zich huilend terugtrekken. Die laatste reacties zijn meestal olie op het vuur van de pestkop. Vóór het Anti-Pest-Programma op poten stond, las Wierckx alles wat los en vast zat over

pesten. Ze kwam erachter dat 23 procent van alle kinderen op de basisschool regelmatig wordt gepest, maar dat een leraar slechts zelden ingrijpt. Soms omdat hij het niet doorheeft, soms omdat hij niet weet hoe hij moet reageren. Dat is jammer, luidt de

conclusie. Simpelweg omdat pesten niet onschuldig is; het is niet hetzelfde als plagen. Kinderen die steeds het mikpunt zijn van pesterijen lijden daaronder. Er ontstaan lichamelijke klachten zoals hoofdpijn en buikpijn en ook de dagelijkse gang naar school wordt plotseling een grote opgave. Ze voelen zich eenzaam omdat ze niet bij de groep horen. Opvallend is dat, geheel tegen de verwachtingen in, kinderen met rood haar, een bril, een beugel of grote neus, niet vaker gepest worden dan anderen. Het zijn juist de kinderen met weinig zelfvertrouwen, of die makkelijk uit de tent te lokken zijn, die een gewild slachtoffer zijn. Pesters zijn juist vaak de drukke, heetgebakerde klasgenoten. Ook zij komen niet altijd ongeschonden uit de strijd. Vaak blijven ze hangen in hun agressieve gedrag en leren ze geen nieuwe sociale vaardigheden. Wanneer de groep er uiteindelijk genoeg van heeft, slaat bij hen ook de eenzaamheid toe. Soms verslechteren ook de schoolprestaties omdat alle aandacht naar het pesten gaat.

Wierckx besloot na de literatuurstudie dat ze, om een maximaal effect te krijgen, ook de omgeving van het kind bij het Anti-Pest-Programma moest betrekken. Dat resulteerde in een ouderavond en een korte bijscholingscursus 'Omgaan met pesten' voor de leraren. "Eigenlijk ben ik er tijdens mijn onderzoek pas achter gekomen waar mijn interesse precies ligt. Ik wil straks een baan bij een instelling van de Stichting Spel- en Opvoedingsvoorlichting of bij de Riagg. Allebei instellingen waar de geestelijke gezondheid centraal staat. Helaas kom je daar als gvo-er niet binnen. Wij hebben ons tijdens de studie vooral met voorlichting op het gebied van de lichamelijke gezondheid bezig gehouden. Zij willen juist mensen die meer van de geestelijke gezondheid weten. Zij willen pedagogen." En omdat dat zo is, studeert Jeanita Wierckx nu pedagogiek (de verkorte opleiding) aan de Universiteit van Amsterdam. "Ik heb geen spijt van gezondheidsvoorlichting, ik heb daar veel geleerd. Maar gezondheid gaat voor mij over lichaam en geest. Over de geest heb ik nog te weinig kennis in huis. Daarom ga ik verder."

Riki Janssen

„Wie ben ik om te zeggen of mensen wel of niet kinderen mogen krijgen?”

Nu het gezag van de pastoor ook al is verdwenen wordt het voortplantingsgedrag van de mens vooral bepaald met de zakjapper. Op welke leeftijd een kind geboren moet worden is de uitkomst van een rekensom met gegevens als de carrière, de hypotheekaflossing en de pensioenvoorziening. Omdat de gezinsplanning zo nauwkeurig wordt berekend, raken ouders in spe veel sneller in paniek als het eitje en het zaadje elkaar niet een-twee-drie kunnen vinden. Dan wordt de dokter te hulp geroepen, die op zijn beurt een beroep doet op de wetenschap. Dat is de ervaring van prof. Hans Evers, die zich binnen de vakgroep gynaecologie/obstetrie bezighoudt met de behandeling van en het onderzoek naar vruchtbaarheidsproblemen. Hij ziet steeds meer mensen op zijn spreekuur die terecht of ten onrechte bang zijn dat ze geen kinderen kunnen krijgen. Hun aantal groeit enerzijds omdat de gezinsplanning krap is en anderzijds omdat de dokter steeds meer in de aanbieding heeft. Wie vroeger berustte in kinderloosheid, claimt nu een in vitro fertilisatie. Bevordert de gynaecoloog het idee dat er een recht is op kinderen krijgen of bevordert hij de wensgeneeskunde?

Mensen zijn slechte voortplanters. Van elke vijf serieuze pogingen die zij ondernemen om nageslacht te verwekken mislukken er vier. Andere zoogdieren doen het een stuk beter. Konijnenvrouwtjes houden hun rijpe eitjes vast op de eierstok totdat de rammelaar op bezoek komt. Resultaat: altijd prijs. Weer andere dieren houden er een bronsttijd op na: zij concentreren al hun seksuele activiteiten in de periode waarin het vrouwtje vruchtbaar is. Het vrouwelijke dier verspreidt dan een geur die de mannetjes tot grootse daden aanzet. Resultaat: bijna altijd prijs. Zo moeten mensen het ook ooit gedaan hebben. De vrouwelijke oppasser in de dierentuin kan erover meepraten: apemannetjes worden onrustig zodra zij in haar vruchtbare periode is, maar manlief thuis snurkt rustig door met de Penthouse onder zijn kussen of zegt dat hij hoofdpijn heeft.

Geduld

Ieder jaar melden zich zeshonderd nieuwe paren in het azM die er niet in slagen kinderen te verwekken. Een groot deel van hen - eenderde tot de helft - maakt zich druk om niets, is de ervaring van Evers: „Bij veel van de paren die door de huisarts worden doorverwezen is niets aan de hand. De eisprong is goed, het zaad is in orde. Er ontstaat op de duur vanzelf een zwangerschap, maar ze hebben niet genoeg geduld. Ze houden er geen rekening mee dat statistisch gezien maar een op de vijf bevruchtingen doorgaat. En als de vrouw de grens van 33 jaar is gepasseerd, neemt die kans heel snel af tot een op tien.”

Met het stijgen van het aandeel van vrouwen in het arbeidsproces wordt het moment van kinderen krijgen uitgesteld. Zo stijgt de gemiddelde leeftijd waarop een vrouw haar eerste kind krijgt. In Nederland is dat tegenwoordig 29 jaar. Dat betekent dat er ook meer pogingen ondernomen moeten worden om een zwangerschap tot stand te brengen. In Zweden heeft Evers gezien hoe er een heel praktische oplossing voor het grijpen ligt: „Tot een paar jaar geleden was de stijging van de gemiddelde leeftijd waarop de vrouwen hun eerste kind krijgen in Nederland precies gelijk met Zweden. Maar de laatste jaren is die leeftijd bij hen gedaald tot 26, terwijl hij bij ons op 29 is blijven staan. Dat komt omdat in Zweden een uitgebreid systeem van kinderopvang is opgezet.”

Er wordt dus veel onnodig gedokterd, geeft Evers grif toe. Dat begint bij de huisarts: „Die durft niet goed te zeggen dat het

een kwestie van geduld is en verwijst die paren door naar het ziekenhuis. Die patiënten moeten we er heel snel uit zien te halen, want ze horen hier niet thuis. Bovendien vertonen patiënten steeds meer een claimgedrag naarmate ze hier langer worden behandeld.” Die drang leidt er ook toe dat het vak wordt vervuild met allerlei zwarte magie, zegt Evers: „Een van onze doelstellingen is de bouwstenen van het vak door te lichten en de *black magic* eruit te halen. We willen een pakket maken dat in de eerste lijn kan worden gebruikt, zodat de huisarts niet meer automatisch doorverwijst.”

Rest dus de groep van drie- à vierhonderd paren waar wel iets mee aan de hand is. „Echte onvruchtbaarheid - een man zonder zaad of een vrouw zonder eitjes - komt maar heel weinig voor. Je kunt globaal zeggen dat de oorzaak van verminderde vruchtbaarheid in eenderde van de gevallen bij de man ligt, eenderde bij de vrouw en eenderde bij een combinatie van beiden. Dankzij technische ontwikkelingen hebben we die heel wat te bieden zoals de reageerbuisbevruchting of het openmaken van afgesloten eileiders. Dat kon vroeger niet, omdat je toen niet van die sterke microscopen had. Zelfs mannen kunnen we tegenwoordig met de ICSI-methode helpen als ze maar heel weinig zaad produceren. Tot nu toe kon je in die gevallen alleen donorinseminatie bieden, maar dat heb ik nooit een elegante oplossing gevonden.”

Recht op een kind?

Heeft Evers er geen moeite mee dat er zoveel energie en middelen worden besteed aan het opheffen van belemmeringen om koste wat kost kinderen te krijgen? Bestaat er een recht op het krijgen van een kind? „Als ik thuis zit na te denken over alle moeite die er gedaan wordt om iemand een kind te bezorgen, denk ik ook wel eens: dan maar geen. Maar als ik de volgende dag op de poli die mensen meemaak denk ik er heel anders over. Dat moet je echt aan den lijve ondervinden. Het is niet alleen sociaal. Er zijn mensen met een duidelijke biologische behoefte aan een kind, ze vinden dat anders hun leven niet af is. Zolang ik die behoefte niet alleen maar met een sociale verklaring kan afdoen, vind ik dit geen vorm van wensgeneeskunde. Als je dit wel zo noemt, kan ik er nog een paar noemen. Moet je dan nog iemand dotteren die iedere dag een pakje sigaretten rookt en een kratje bier drinkt?”

Om die reden wil hij ook geen kinderloze echtparen voorhouden dat ze zonder kinderen ook gelukkig kunnen worden of hen desnoods verwijzen naar een organisatie die voor hen een adoptie regelt; „Ik word veel voor lezingen en discussie-avonden uitgenodigd. Daar krijg ik dat argument steeds weer te horen. Ik kan er alleen maar op antwoorden: je moet die mensen eens zien op mijn spreekuur. Ik ben echt overtuigd van hun biologische behoefte aan een kind. Wie ben ik dan dat ik hen naar Afrika moet verwijzen? Je kunt kinderloze echtparen toch niet belasten met het leed van de wereld omdat ze geen kinderen kunnen krijgen?”

Toch wijst Evers wel eens verzoeken om een behandeling af: „We hebben hier geregeld uitvoerige discussies over gevallen waarvan we ons afvragen of we die mensen moeten helpen een kind te krijgen. Als ze al twee kinderen hebben die door de kinderrechtter uit huis zijn geplaatst omdat ze mishandeld zijn door een verslaafde vader, terwijl moeder in de heroïne prostitutie zit, dan vind ik dat we daar niet aaf moeten meedoen. Er zijn echt wel een paar van die gevallen per jaar. Wie ben jij dan wel dat je daarover beslist? vraag ik me dan af. Je zit toch een beetje voor God te spelen.”

Jacques Herraets

‘Intra-cytoplasmatische sperma-injectie’: Jean Dumoulin stuurt de injectienaald met één spermatozoön naar de eicel, terwijl Marijke Bras de bevruchting op het scherm volgt. (foto Nelis Tutkey)

La vie en rose

In een glazen schaal staan een vierkant en twee ronde kweekbakjes, gevuld met roze vloeistof. Gisteren is de schaal in de broedstoof klaargezet, vandaag mag hij er even uit. In de vloeistof worden eerst de eitjes losgelaten, een stuk of tien, en dan de zaadjes, een stuk of een miljoen. De jacht kan beginnen.

Grapjes als ‘klaar zijn de Keesjes’ of ‘aaah, ik kom!’ worden tijdens het bevruchten niet gemaakt. Niet omdat de samensmelting van eitje en zaadje als een plechtig moment wordt ervaren. Het ‘Veni creator’ wordt evenmin ingezet. Hilversum III blijft gewoon doorzielen, van emotie is geen sprake. Voor het begin van een mensenleven is geen prozaïsch omgeving dan het IVF-laboratorium op de vijfde verdieping van het azM denkbaar. Dat die etage het dichtst bij de hemel ligt, berust op louter toeval.

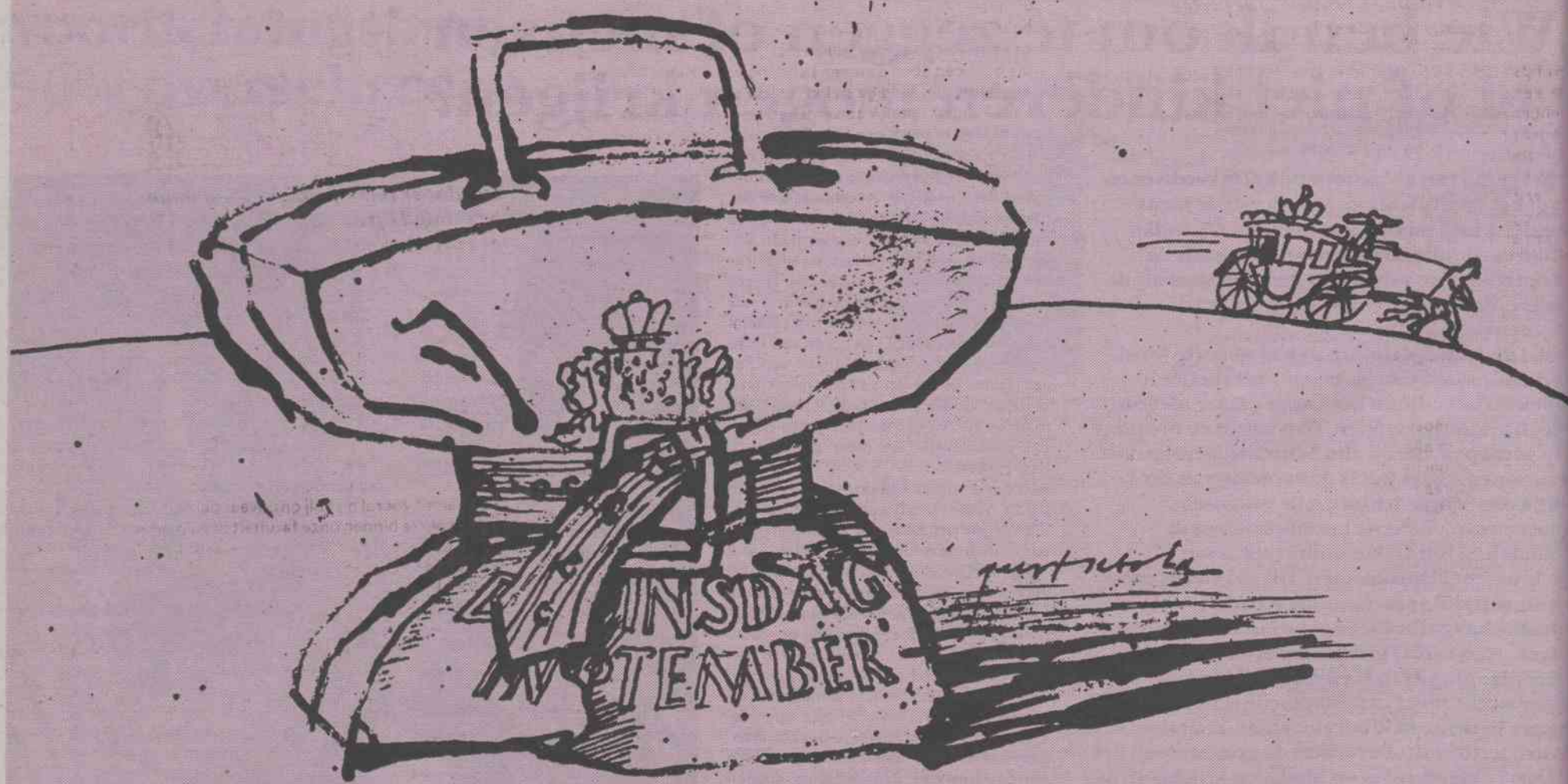
„Gewoon routine,” zegt drs. Jean Dumoulin, hoofd van het laboratorium. Per jaar worden hier driehonderd in vitro fertilisaties gedaan, goed voor zo’n drieduizend embryo’s. Dat resulteert in een uitbreiding van de wereldbevolking met zo’n vijftig kindjes per jaar. Van de embryo’s die vandaag zijn gemaakt, worden er over de twee of drie dagen, als ze vier of acht cellen

bevatten, drie in de baarmoeder van de patiënt geplaatst. De kans dat de vrucht doorgroeit is een op zes à zeven. Onlangs hebben Dumoulin en analiste Marijke Bras er een nieuwe verfijnde techniek als aanvulling op de in vitro fertilisatie aangeleerd, de ‘intra-cytoplasmatische sperma-injectie’ ofwel de ICSI-methode. Voor echtparen die geen kinderen kunnen krijgen omdat de vruchtbaarheid van de man sterk vermindert is, opent die methode grote perspectieven. Tot nu toe had de gezondheidszorg die paren weinig anders te bieden dan een zwangerschap die met donorzaad tot stand werd gebracht.

Bij de nieuwe methode is maar één zaadcel nodig voor de bevruchting. Het kan uren duren voordat die is ontdekt temidden van het sperma. Maar het zaadje dat eenmaal is gevonden maakt weinig kans het omhulsel van het eitje op eigen kracht te penetreren. Jean Dumoulin of Marijke Bras schieten dan te hulp. Met een zeer fijne glazen injectienaald wordt een gaatje in de wand van de eicel geprikt waardoor de zaadcel wordt geïnjecteerd. Die techniek, die Bras en Dumoulin in Göteborg hebben geleerd, heeft meteen bij de eerste toepassing in Nederland het gewenste resultaat opgeleverd. De vrucht ontwikkelt zich voorspoedig.

Jacques Herraets

„Adoptie? Je kunt kinderloze echtparen toch niet belasten met het leed van de wereld omdat ze geen kinderen kunnen krijgen?”

De paarse stemming gepeild

Het paarse kabinet heeft paniek gezaaid in het hoger onderwijs. De universiteiten en hogescholen moeten het in de toekomst met een half miljard minder doen en de studenten worden nog harder aangepakt. Op de studiefinanciering moet één miljard worden bezuinigd. Nu Prinsjesdag voorbij is, lijkt de kou even van de lucht.

Toch blijft de dreiging van fikse kortingen op de rijksbijdrage en de studiefinanciering hangen. Iedereen heeft inmiddels mogen roepen dat de studenten er de kantjes van af lopen, dat er overbodige studierichtingen zijn, dat de meeste academische opleidingen best in drie jaar kunnen. We legden zeven vragen over kwesties als de studieduur, de studiefinanciering, de motivatie en selectie van studenten voor aan de decanen van de zes faculteiten*, de rector magnificus en vertegenwoordigers van de studentenbonden NSE en Dope.

Vindt u de huidige cursusduur voor de studierichting(en) waaraan u bent verbonden lang genoeg, te lang of te kort?

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Nijhuis: "Op dit moment zitten we op een goede lengte. Sommige studenten die nog studietijd over hebben, verlengen de opleiding zelfs door een extra stage of extra specialisatie. Dat vind ik prima, die mensen komen nog beter voorbereid op de arbeidsmarkt."

"Korter kan de studie niet, want dan ga je in de kwaliteit van de opleiding snijden. De studenten moeten immers niet alleen pure vakkennis verwerven, maar ook leren wat ze met die kennis in verschillende situaties kunnen doen. Dat kost tijd."

Schwarz: "Vier jaar is heel mooi. Deze cursusduur biedt ruimte voor een evenwichtig pakket."

Wolff: "De cursusduur is in ieder geval niet te lang. Er zijn al heel wat vakken gesneuveld in de huidige inrichting van het onderwijsprogramma."

Kusters: Lang genoeg voor het huidige programma maar dat wil niet zeggen dat ik nog veel meer zou willen doen.

Van den Herik: Wij hebben om in de pas te blijven met de technische universiteiten - in Delft duurt technische informatica vijf jaar - een vijfjarige cursusduur aangevraagd, maar dat is afgewezen. We blijven ernaar streven om er een jaar bij te krijgen.

*Behalve rector magnificus prof. H. Philipsen werkten vier decanen mee: prof. C. Schwarz (Rechtsgeleerdheid), prof. C. Wolff (Economie), prof. W. Kusters (Cultuurwetenschappen) en prof. J. van den Herik (Algemene wetenschappen). De decaan van de medisch faculteit, prof. H. Sanders wenste niet mee te werken, omdat de vragen het beleid van de faculteit raken en de decaan van de faculteit der Gezondheidswetenschappen, prof. H. Schmidt liet het beantwoorden van de vragen over aan de portefeuillehouder onderwijs, prof. F. Nijhuis.

Hoe hard (hoeveel uur per week en hoeveel weken per jaar) behoort een student volgens u te werken en wat behoort zijn motivatie te zijn?

Philipsen: Een student moet gewoon hard werken om een goede prestatie te leveren. Hoeveel uren hij daarvoor nodig heeft kan me niet zoveel schelen. Omdat je toch getallen wilt: als een student vier of liever vijf jaar lang 42 weken 30 à 35 uur met de studie bezig zou zijn, was ik dik tevreden.

Wat de motivatie betreft: universiteiten en hogescholen moeten hun onderwijs zo inrichten dat studenten, die een studie volgen omdat het er nu eenmaal bij hoort, zodanig kunnen prikkelen dat ook die studenten wetenschappelijke vragen gaan stellen. Ik maak onderscheid tussen een intrinsieke en een extrinsieke motivatie. Een student moet gemotiveerd zijn een goede prestatie te leveren, maar het is niet aan ons te beoordelen of hij om de juiste reden gemotiveerd is. Het is onzin om te zeggen dat studenten niet naar een universiteit mogen komen om een vak te leren, vooral wanneer dat wordt gezegd door docenten die ook maar voor hun salaris naar hun werk komen.

Nijhuis: "Wij hebben in ieder jaar, behalve het eerste, zeven blokken van zes weken. Dat betekent dat een student gezondheidswetenschappen 42 weken per jaar 40 uur zou moeten werken. De inhoud van de blokken moet zo motiverend zijn, dat de student die tijd er ook aan besteed."

Schwarz: "Wij gaan uit van dertig tot vijfendertig uur per week en wij hopen dat onze studenten studeren om een goed jurist te worden."

Wolff: "Twee semesters lang, veertig uur per week."

Kusters: „Je kunt wel zeggen: studenten moeten veertig uur per week werken, maar dat klinkt mij te zakelijk. Ik zeg liever dat studenten even hard moeten werken als hun docenten"

Van den Herik: Een student met een gemiddelde kwaliteit moet bij ons veel meer dan veertig uur studeren. Het is heel hard werken en daarom moeten studenten bijzonder gemotiveerd zijn. Wat die persoonlijke motivatie verder inhoudt, daar heb ik niets mee te maken.

Heeft u binnen uw faculteit problemen met studenten die niet hard genoeg werken of onvoldoende gemotiveerd zijn? Wat doet u daaraan?

Philipsen: Op grond van mijn 41-jarige ervaring aan universiteiten weet ik dat er altijd en overal studenten en docenten zijn die er de kantjes van af lopen. Wat je eraan kunt doen is het onderwijs zo inrichten dat onder studenten een zodanige sociale beheersing ontstaat dat ze zich niet aan het proces kunnen onttrekken. Dat naar mijn mening goed gelukt met het PGO. Daar staat wat tegenover dat men zich kan afvragen of ook docenten voldoende prikkels hebben gekregen om gemotiveerd te blijven.

Nijhuis: "Ik heb geen indicatie dat studenten niet hard genoeg werken. Tachtig procent haalt in twee jaar de propedeuse, veertig procent haalt in zes jaar het doctoraal. Wie wat achterblijft wordt uitgenodigd voor een gesprek met de studieadviseur."

Schwarz: "Wie zijn toetsen niet haalt, kan een intensieve begeleiding door de studieadviseur verwachten. Verder hebben we een mentorsysteem en moeten ook de practica rondom de blokken studenten extra motiveren. Naast het normale studietraject staat ook nog het zogenaamde Solo-programma voor studenten die zich wat willen bijspijkeren. Zij kunnen bijvoorbeeld op college nog eens op een bandje af luisteren."

Wolff: "Je hoopt dat studenten veertig uur per week studeren maar uit onderzoek blijkt dat ze dat niet halen. Om die reden hebben we het onderwijs geherprogrammeerd. Nu hebben we meer contacturen en het lijkt erop dat studenten daardoor ook meer studeren."

Kusters: Die zijn er misschien wel, maar ik kom ze echt weinig tegen in het onderwijs. Wij hebben hier voor het overgrote deel studenten met een duidelijk engagement voor hun studie, al zijn er ook bij die niet goed weten wat ze ermee aan moeten. Die lopen op een gegeven moment toch tegen de lamp. Het zijn de studenten zelf die een probleem krijgen als ze niets doen. Wat wij eraan kunnen doen is blijven toetsen, blijven beoordelen, zodat ze dat op tijd achter komen.

Van den Herik: Er hebben bij ons inderdaad enkele studenten verkeerde gronden voor deze studie gekozen. Die proberen dan met mentorgroepjes alsnog te motiveren. Dat lukt wel zover het de motivatie betreft, maar in de studieresultaten zien we toch weinig verbetering. Om dat in het vervolg te voorkomen moeten we nog beter voorlichten.

Vindt u de huidige cursusduur voor de studierichting(en) waaraan u bent verbonden lang genoeg, te lang of te kort?

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Is uw selectie van studenten voldoende?

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Philipsen: De inspanningen die de universiteiten de laatste tien jaar hebben gedaan om de studieduur tot vier jaar terug te brengen vind ik over het algemeen goed geslaagd. Dat zeg ik als rector, maar als docent zeg ik dat ik een studieduur van vijf jaar zou prefereren om een behoorlijke doctorandus af te leveren.

Vindt u het een goede zaak als er een driejarige bachelorsopleiding plus een tweejarige mastersopleiding wordt ingevoerd?

Philipsen: Ik vind het een volstrekt zonderling voorstel anno 1994 na een zeer langdurig proces van stelselwijziging dat we net hebben meegemaakt. Als we in een land woonden waar nog geen hoger onderwijs bestond en de middelbare school niet deugde, dan zou het Angelsaksische model, ontgaan van zijn uitwassen, misschien in te voeren zijn. Maar nu we ons stelsel juist hebben geherstructureerd en we over een goed VWO beschikken, vind ik het volstrekt idioot om alweer een stelselwijziging te bedenken.

Nijhuis: "Het is idioot dat niet een onderwijsfilosofie, maar een bezuinigingsfilosofie ten grondslag ligt aan dit idee. Het is onverantwoord en ondoordacht om met deze plannen te komen als je nog niet weet hoe zo'n stelsel er uit gaat zien. Wat ga je vragen aan een bachelorsopleiding? Staat de arbeidsmarkt te wachten op mensen met een dergelijke achtergrond? En hoeveel mensen worden er straks tot de masteropleiding toegelaten? Op grond van welke criteria?"

Schwarz: "De juristen bevinden zich in een uitzonderingspositie. Onze opleiding moet een civiel effect hebben, wij moeten meesters in de rechten afleveren. En dat lukt niet in drie jaar. Wat heb je dan aan zo'n bachelorsopleiding?"

Wolff: "Ik heb vraagtekens bij de marktwaarde van een driejarige opleiding. Is die laag, dan zal iedereen ook de mastersopleiding willen volgen en studeert nog iedere student vijf jaar."

Kusters: Ik wil eerst de plannen uitgewerkt zien. Het programma dat we nu hebben kan zeker niet in drie jaar gegeven worden. Er wordt tegen ons vaak gezegd: jullie zijn toch een algemeen vormende opleiding, of je nu drie jaar of vier jaar vormt, maakt niet zo veel uit. Maar wij zijn niet algemeen vormend, dat is een misverstand. Wij hebben een duidelijk beroepsprospectief.

Eigenlijk ben ik niet eens geneigd om na te denken over weer een hervorming. Als hervormen het uitgangspunt is van onderwijspolitiek, ben ik tegen een réformation permanente.

Van den Herik: Een driejarige bachelorsopleiding is geen goede zaak omdat die niet wordt geaccepteerd door het bedrijfsleven. Ik vind het überhaupt geen goede zaak om steeds maar iets nieuws te proberen met het onderwijs, alleen omdat de economische omstandigheden dat vragen. We moeten een keer uit de experimentele sfeer komen.

Is uw opleiding selectief genoeg? Selecteert u liever aan de poort of tijdens de studie?

Philipsen: Het is mijn stellige overtuiging dat iemand die de middelbare school met een behoorlijk vakkenpakket heeft afgesloten en die vervolgens met een juiste intrinsieke motivatie aan een universitaire studie begint, een kans van tachtig tot negentig procent moet hebben om de studie tot een goed einde te brengen. Wij zijn er niet om alleen die toplaag van dertig procent door te laten.

Ik heb dus een duidelijke voorkeur voor selectie tijdens de studie. Mijn kennis van de werkelijkheid brengt me tot de overtuiging dat selectie aan de poort het meest onbetrouwbare middel is.

Nijhuis: "Wij selecteren in het eerste jaar. Dit kunnen we blijven doen zolang mensen nog vijf jaar studietijd hebben. Wordt deze naar vier jaar teruggebracht, dan kan een student niet meer switchen en zou je moeten gaan selecteren aan de poort. Ik zou op dit moment niet weten hoe of waarop je dan moet selecteren."

Schwarz: "Wij selecteren in de propedeuse en dat mag zo blijven."

Wolff: "Selectie is moeilijk. Je ziet nooit het resultaat van je beslissingen. Er zijn altijd mensen die ten onrechte doorgaan en er zijn ook altijd mensen die ten onrechte worden weggestuurd. Je moet een balans zien te vinden."

Kusters: Ik vind ons selectief genoeg. Er wordt behoorlijk geselecteerd in de propedeuse.

Voor mij rust er geen taboe op selectie aan de poort. Ik zou dat wel eens verder bekeken willen zien. In het HBO is dat heel gewoon, daar wordt iemand die nog nooit een instrument heeft aange-raakt, ook niet toegelaten tot het conservatorium. Wel kan ik bij ons meteen een probleem voorzien: waarop moet je selecteren? Voor een studie Nederlands kijk je naar het cijfer voor Nederlands, maar bij ons kan zowel een student met een goed cijfer voor natuurkunde als een goed cijfer voor geschiedenis het uitstekend doen.

Van den Herik: Ja, ik ben een voorstander van selectie, dat zie je wel aan onze studentenaantallen. Wij zijn té selectief!

Voor het selecteren zie ik liever selectie aan de poort, omdat selectie tijdens de studie te deprimerend kan werken.

Vindt u het huidige systeem van studiefinanciering (met basisbeurs plus lening) rechtvaardig? Moet het systeem vervangen worden door een prestatiebeurs (leningen met de mogelijkheid die met studieprestaties terug te verdienen)?

Philipsen: Gezien vanuit het verdelingsprincipe vind ik het huidi-

ge stelsel wel rechtvaardig: de kinderbijslag wordt rechtvaardig verdeeld. Maar ik zou ook een doelmatigheidsprincipe willen hanteren. Ik vind het een wonderlijke zaak dat er in Nederland geen beurzen meer bestaan. Het zou zo moeten zijn dat studenten die het goed doen daar een beloning voor krijgen in de vorm van een beurs. Het huidige stelsel is niet meer dan een manier om de kinderbijslag redelijk te verdelen. Het is toch van de gekke dat studenten die voor een beloning in aanmerking komen het risico lopen dat zij om financiële redenen hun studie niet tot een goed einde te brengen. Ik pleit voor het toekennen van beurzen door de hele opleiding heen, dus ook voor aio's.

Nijhuis: "Je mag eisen dat studenten naar behoren studeren. Maar ze moesten het loon van werknemers eens terugvorderen wanneer blijkt dat ze een jaar wat minder hebben gepresteerd door bijvoorbeeld een ziekte. Dat zou me een stampei opleveren, half Nederland zou in opstand komen. Dergelijke dingen kun je blijkaar wel van studenten vragen, en dat vind ik een ongezonde ontwikkeling."

Schwarz: "De basisbeurs vind ik nu te laag. Kijk, in mijn tijd hoefde je nog geen veertig uur te studeren en kon je makkelijk een baantje als barkeeper er bij nemen. Nu moeten mensen wel veertig uur per week blokken en mag je niet verwachten dat ze een baantje nemen. Verder is het onrechtvaardig dat kinderen van arme ouders een studieschuld opbouwen. Jonge mensen moeten met eenzelfde uitgangspositie aan een baan kunnen beginnen. Ik ben er voor dat iedereen, of je nu rijke of arme ouders hebt, hetzelfde krijgt. Bijvoorbeeld duizend gulden. Dat daar een prestatie tegenover moet staan, spreekt voor zich. Dat past helemaal in het beginsel van rechtvaardigheid."

Wolff: "Het huidige systeem is niet altijd doelmatig. Studenten die hun opleiding in vier of vijf jaar kunnen afmaken, kiezen er toch voor om zes jaar over hun studie te doen. Zij kosten soms anderhalve keer meer gemeenschapsgeld dan nodig."

Kusters: Het huidige systeem is rechtvaardig, de prestatiebeurs niet. Je kunt mensen niet los zien van de sociale omgeving waar ze uit komen. Je kunt niet iedereen vanaf het begin onder die prestatiedruk zetten. Het huidige systeem mag van mij blijven.

Van den Herik: Ik vind het onderscheid tussen het huidige stelsel en een nieuw stelsel op basis van prestaties een beetje tendentius. In het huidige stelsel telt de prestatie al zwaar mee: je moet

De studenten

Saskia van der Linden, vierdejaars geneeskunde en namens de studentenbelangenvereniging DOPE lid van de universiteitsraad.

Jouke Osinga, vierdejaars rechten en namens de studentenvakbond NSEM lid van de universiteitsraad

Vinden jullie de huidige cursusduur voor de studierichting waar-aan je verbonden bent lang genoeg, te lang of te kort?

Van der Linden: "Ik vind de cursusduur van geneeskunde heel acceptabel. Maar dat zeg ik misschien ook wel zo snel omdat ik tot de laatste lichting behoor die nog zes jaar over de vierjarige opleiding mag doen.

Misschien kun je studies als rechten en economie in drie jaar afraffelen, maar dan moet je volgens mij de stages en practica uit het curriculum halen. En dat is zonde voor mensen die zich breder willen ontplooiën."

Osinga: "De rechtenstudie is lang genoeg. Inkorten kan niet, want dan verlies je het civiel effect."

Hoe hard behoort een student te werken?

Van der Linden: "Een student moet er op z'n minst voor zorgen dat hij in vijf jaar zijn bul haalt; of hij er nou 25 of 40 uur per week voor moet werken. De ideale student let echter niet op het aantal uren, maar is continu met zijn studie bezig. Zelfs tijdens zijn vakantie."

Osinga: "Moeilijke vraag. Hij moet in ieder geval nog tijd voor bestuurswerk en verenigingswerk over hebben. Verder moet hij de kans krijgen om zijn sociale vaardigheden ook buiten de onderwijsgroep verder te ontwikkelen."

Wat vinden jullie van de verhalen die je de laatste tijd steeds meer hoort: studenten moeten niet zeuren, maar werken?

Van der Linden: "Er zijn studenten die de kantjes er van af lopen. Ik heb zelfs een enkeling gezien die helemaal niets deed. Een echte spookstudent dus. Maar het gros van de mensen die ik ken, staat vroeg op en houdt zich de hele dag met de studie bezig."

Osinga: "De kreet 'niet zeuren, maar werken' hoort niet in deze tijd thuis. Die is eerder van toepassing op de periode dat je nog eeuwig kon studeren. Nu zijn er nog wel mensen die traag zijn, maar dat worden er door de tempobeurs steeds minder."

Vinden jullie het een goede zaak als er een driejarige bachelorsopleiding plus een tweejarige mastersopleiding wordt ingevoerd?

Van der Linden: "In drie jaar kun je slechts een gebrekkige academicus afleveren die niet gewild is op de arbeidsmarkt. En wat die mastersopleiding betreft, ik weet niet wat ik daarvan vind. Ik

eerst een VWO-diploma halen, daarna studiepunten. Voor mij is er maar een gradueel verschil. Als je het huidige stelsel om economische redenen niet meer kunt handhaven, zul je de prestatie-eis moeten opschroeven.

Stel dat er inderdaad een half miljard wordt bezuinigd op de universiteiten. Waar kan dat geld eventueel worden weggebaald en waar vooral niet? Anders gezegd: hoe kun je bezuinigen en wat mag er vooral niet worden opgeofferd?

Philipsen: Het is een onmogelijke operatie is om een half miljard te bezuinigen op het hoger onderwijs. We zitten nu al op een dramatisch laag niveau. Onuitvoerbaar, dus ik beantwoord de vraag niet.

Nijhuis: "Als ik zie hoe nu al binnen de faculteit gezondheidswetenschappen op iedereen een beroep wordt gedaan om de kwaliteit van onderwijs en onderzoek te behouden, dan valt daar niets meer te halen. Wij hebben al bezuinigingen gehad."

Schwarz: "Vooral niet bij ons. Waar dan wel? Geen idee. En moet er toch per se binnen onze faculteit bezuinigd worden, dan ben ik tegen de kaasschaafmethode. Die leidt alleen maar tot verdunning van de faculteit. Dan kun je beter een hele sectie wegsnijden. Welke? Haha, je wilt zeker mijn kop zien rollen."

Wolff: "Het mag niet gebeuren. En gebeurt het toch, dan moeten we in verweer komen."

Kusters: Als er bezuinigd moet worden, dan bij dat regelzuchtige ministerie en vooral niet bij de universiteiten.

Van den Herik: Het is echt een heel slecht idee om op je intellectuele potentieel te gaan bezuinigen. Als de regering een sociaal gezicht wil tonen, moet ze niet op het onderwijs bezuinigen. Zo luidt ze haar eigen ondergang in.

Riki Janssen
Jacques Herraets

ben er in ieder geval tegen dat mensen deze vervolgstudie zelf moeten betalen. Zeker als het eigenlijk de afronding is van je bachelorsopleiding."

Osinga: "Je gooit het hele stelsel om waardoor wij in Europa een vreemde eend in de bijt worden. Dat is een slechte zaak. Internationalisering kun je zo wel vergeten. Verder zal lang niet iedereen voldoende geld kunnen of durven lenen om de tweejarige mastersopleiding te financieren. Gevolg is dat we weer een elitaire universiteit krijgen. Het lijkt erop dat geld, of liever gezegd het tekort daaraan, uitgangspunt is voor het beleid. Ik zou dat graag anders zien."

Kies je voor selectie aan de poort of tijdens de studie?

Van der Linden: "Geef studenten één jaar de kans, en dan zie je wel of het lukt of niet. De propedeuse is op dit moment al selectief genoeg. Zij die onvoldoende baggage hebben, geen goede motivatie of niet voor het wetenschappelijk onderwijs in de wieg zijn gelegd, vallen er vanzelf uit."

Osinga: "Ik zou niet willen dat straks alleen de vwo-ers met de hoogste cijfers worden toegelaten. Dan heb ik liever een selectie tijdens de studie."

Is het huidige systeem van studiefinanciering rechtvaardig? Moet het worden vervangen door de prestatiebeurs?

Van der Linden: "De basisbeurs is rechtvaardig. Zij zorgt er op dit moment voor dat je onafhankelijk van je ouders kan zijn. In januari 1995 wordt dat wel moeilijker want dan gaat de basisbeurs met negentig gulden omlaag. (f480,-)

Verder vind ik het prima dat de student iets moet doen voor zijn geld, maar de prestatiebeurs vind ik wel heel betuttelend. Er zijn toch al genoeg prikkels om mensen aan het werk te krijgen."

Osinga: "Het systeem is rechtvaardig, maar wel erg gecompliceerd. Het is bijvoorbeeld een hele heisa om te achterhalen hoe groot de lening is die je kunt krijgen.

Prestatiebeurs? Die hebben we nu toch al in de vorm van de tempobeurs."

Stel dat er inderdaad een half miljard wordt bezuinigd op hoger onderwijs. Waar kan dat geld eventueel worden weggebaald en waar zeker niet?

Van der Linden: "Als je echt moet bezuinigen, moet er maar in de algemene diensten worden gesneden. Die hebben niet direct iets met onderwijs en onderzoek te maken. Welke diensten? Tja, dat weet ik niet."

Osinga: "Er mag niet meer bezuinigd worden op onderwijs en onderzoek. Desnoods schrap je de kerstpakketten van het personeel of iets dergelijks."

Riki Janssen

YOU'D BETTER BE GOOD

KPN biedt interessante stages en afstudeermogelijkheden aan studenten die de juiste balans hebben gevonden tussen een sterk cv en uitstekende studieresultaten. Je krijgt het echter niet cadeau. You'd better be good.

**AFSTUDEREN DOE JE BIJ KPN
BEL ONS STAGEBUREAU, 06-0142**

Kopij v
voor h
publik

FdAW
2, tel. 8
Fdcw
tel. 883
FdeW
sestra
FdG (v
kamer
FdGW
50, niv
Fdr (v
Zwinge
Studer
Stud.za
Institu
facultai
Bericht
vallen:

Promot
Op 23
'Search
prof.dr.

Inaugu
Op 23 s
hoogler
mens: e

Promot
Op 29 s
'Exchan
Promot
In zijn p
stelsel v
gebrach
Organis
De Ned
nometri

Promot
Drs. M.
schrift 'I
zijn prof
achtergr
matisch
huisarts
met chr
grotere
problem
probleer
uitgege

Euro Es
Criminal
wedstrij
aan de
wedstrij
len in Ne
gulden e
getoetst
in Europ
consiste
en 3 tot
1995, de
H. Jörg. f
GD Utre
De orga
Manage
(WUMN)
De uitrei
winnend
Utrechts
Veluws C

Study A
Study Ab
opleiding
alleen inf
eisen, ko
au pair n
Study Ab
voor stuc
Study Ab
studies e
Het is op
9.30 uur
9.30 uur
(minimaa
Abroad's
Haag: Ch

21-09 Pr
22-09 Pr
22-09 Pr
23-09 Pr
23-09 In
16.30 uu
23-09 Co

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt U daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I.Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883389, voor woe. 12.00 uur.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): R.Peters, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883487

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B.Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.253, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollwijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor do. 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, tel. 883084 of 883081.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Promotie drs. L.V. Allis

Op 23 september, om 14.00 uur, verdedigt drs. Allis zijn proefschrift 'Searching for solutions in games and artificial intelligence'. Promotor is prof.dr. H.J. van den Herik

Inauguratie mw.dr. C.A. Bruggeman

Op 23 september, om 16.30 uur, inaugureert mw.dr. C.A. Bruggeman, hoogleraar Medische Microbiologie i.h.b. Virologie, met de rede 'Virussen: een spannende relatie'.

Promotie drs. P.J.G. Vlaar

Op 29 september (14.00 uur) verdedigt drs. P.J.G. Vlaar zijn proefschrift 'Exchange rates and risk premia within the European Monetary System'. Promotor is prof.dr. F.C. Palm.

In zijn proefschrift heeft Vlaar de gevolgen van het Europees monetair stelsel voor koersontwikkelingen en voor renteverhoudingen in kaart gebracht. Het onderzoek is mede gefinancierd door NWO en de Stichting Organisatie van Effectenhandelaren te Rotterdam. Peter Vlaar werkt bij De Nederlandsche Bank, Afdeling Wetenschappelijk Onderzoek en Econometrie.

Promotie drs. M. Cornel

Drs. M. Cornel verdedigt op 29 september, om 16.00 uur, het proefschrift 'Detection of problem drinkers in general practice'. Promotores zijn prof.dr. M.J. Drop en prof.dr. J.A. Knottnerus. Cornel bestudeerde achtergrondgegevens en consultgegevens als voorspellers van problematisch alcoholgebruik en verrichtte een follow-up studie waaraan 16 huisartspraktijken deelnamen. Daarbij bleek dat vooral rokende mannen met chronische sociale problemen en recente levensproblemen een grotere kans hadden probleemdrinker te zijn. Lichamelijke klachten en problemen bleken van beperkte waarde voor het opsporen van probleemdrinkers. ISBN nummer van het proefschrift is 90-5170-264-7, uitgegeven door Thesis Publishers, Amsterdam.

Euro Essay-wedstrijd

Criminaliteitsbestrijding in Europa is het onderwerp van de Euro Essay-wedstrijd '95. De competitie om het Euro Essay is voor het eerst gekoppeld aan de Euro-lezing, die ieder jaar wordt gehouden. Aan de essay-wedstrijd, die open staat voor studenten aan universiteiten en hogescholen in Nederland zijn flinke geldprijzen verbonden. (5.000 gulden, 3.000 gulden en 1.500 gulden) Criteria waaraan de ingezonden essays worden getoetst zijn naast de relatie met het onderwerp crimina-liteitsbestrijding in Europa, actualiteit, originaliteit, historisch inzicht, realiteitszin en consistentie, de essays moeten toegankelijk zijn voor een breed publiek en 3 tot 4 bladzijden A4 beslaan. De uiterste inleverdatum is 5 januari 1995. Deelnemers moeten hun inzending in vijfvoud sturen naar mw.dr. H. Jörg, p/a Hogeschool economie en Management, Postbus 2188, 3800 GD Utrecht (telefoon 030-333410).

De organisatie is in handen van de Hogeschool voor economie en Management, het VSB-fonds en Wegener Uitgeverij Midden Nederland (WUMN).

De uitreiking van de prijs vindt plaats tijdens de Europalezing '95. De winnende stukken worden gepubliceerd in de WUMN-dagbladen Utrechts Nieuwsblad, Amersfoortse Courant, Dagblad Rivierenland en Veluws Dagblad.

Study Abroad '94

Study Abroad '94 is de infobeurs voor studenten in het buitenland. 1001 opleidingen uit meer dan 30 landen zoals USA, Rusland en Frankrijk. Niet alleen informatie over studeren maar ook alle informatie over toelatings-eisen, kosten, huisvesting, talencursussen, uitwisselingsprogramma's en au pair mogelijkheden.

Study Abroad '94 is onderdeel van Studie Beurs '94, de landelijke beurs voor studiekeuze.

Study Abroad '94 is voor iedereen die geïnteresseerd is in buitenlandse studies en stagemogelijkheden.

Het is op donderdag 29 september en zaterdag 1 oktober geopend van 9.30 uur tot 16.30 uur. Vrijdag 30 september is de beurs geopend van 9.30 uur tot 19.30 uur. Entree is '6,50 per persoon. Bij groepsbezoek (minimaal 15 mensen) '4,50. Kaarten zijn te koop aan de kassa. Study Abroad '94 is in de Statenhal van het Nederlands Congresgebouw in Den Haag: Churchillplein 10. Voor meer informatie, bel 070-3512851

UNIVERSITEITSRAAD

Op donderdag 29 september 1994 zal de Universiteitsraad in zijn

bijeenkomst de volgende onderwerpen behandelen:

- Instellen nieuwe opleidingen per 1-9-1996 (WHW);

- Tekorten in de Vervangings- en Vernieuwingsreserve Huisvesting;

- Financieel Jaarverslag 1993;

- Aangepaste notitie "Kansen en Bedreigingen";

- Stimuleringsfonds 1993;

- Wijziging Kiesreglement voor de verkiezing van de Universiteitsraad en de Faculteitsraden van de RL;

- Benoeming Vice-voorzitter Universiteitsraad;

- Benoeming Voorzitters Commissies Universiteitsraad;

- Benoeming niet UR-leden in Commissies Universiteitsraad;

- Advies voordracht Rector Magnificus (VERTROUWELIJK);

- Voordracht tijdelijk 3e Collegelid (VERTROUWELIJK).

De vergadering van de Universiteitsraad vindt plaats in de UR-zaal, Oud Gouvernement.

De vergadering begint om 19.30 uur en is openbaar!

Omstreeks 20.00 uur bestaat er gelegenheid gebruik te maken van het sprekerskwartier.

DIENT STUDENTENZAKEN

AANDACHT:

ANDERS DAN VERMELD IN DE FACULTAIRE STUDIEGIDSEN, ZIJN DE OPENINGSTIJDEN NOG DEZE VAN 1993/1994.

ZODRA DE NIEUWE OPENINGSTIJDEN INGAAN, WORDT DIT VIA DE OBSERVANT BEKEND GEMAAKT.

Openingstijden secretariaat SZ:

ma., di. en wo. 13.30-16.30u., do. 9.00-12.00u. en 13.30-16.30u., vr. 9.00-12.00u.

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Lenc.str. 26, K. 0310B, 883354.

Studentendecanaat

Het inlooppreekuur is op di. van 14.00 - 16.00 u. Lenc.str. 26, K. 310B. De tel. gesprekken zijn op ma. en di. van 13.30 - 14.00 u. (043) 883354.

Centrale Studentenadministratie (CSA)

Bij verlies/diefstal van collegekaart/bewijs van inschrijving kan een nieuw(e) gemaakt worden (na tel. afspraak) kosten: collegekaart f 10,-, bewijs van inschr. f 2,50, bij aanvraag te betalen. Openingstijden: ma. t/m do. 14.00-16.00u., vr. 10.00-12.00u. Telefonisch spreekuur: ma. t/m vr. 9.00-10.00 u. Adres: Lenculenstr. 26, tel: 043-883979.

Infotheek voor Studie en Beroep

Wij bieden je ruime informatie over alle soorten stu-diemogelijkheden, vooropleidingen, de arbeidsmarkt en vacatures. Ook als je iets wil weten over studeren en werken in het buitenland kun je bij ons terecht. Loop eens binnen: misschien vind je er een antwoord op je vragen. Lokatie: Bouillonstr. 11, tel. 883351/883518. Openingstijden zijn: ma. di. en do. van 10.00-16.30u en wo. en vr. van 09.00-13.00u.

Steunpunt Studiefinanciering

Wijziging openingstijden balie Studiefinanciering.

Vanaf 10 oktober is de balie open van 11.00-16.00u.

Op vrijdag is de balie gesloten. Op werkdagen is het Steunpunt telefonisch bereikbaar van 9.00-16.30 u. Tel. 06-3212151.

De balie is gesloten op 6 en 7 oktober 1994.

LV&S

Aqua-robic cursus

Ma. 3 okt. organiseert LV&S ism zwembad Dousberg een cursus aqua-robic. Aqua-robic is dansen en bewegen in zwemwater bij een waterdiepte van ca. 1 m. bij een watertemperatuur van 30 graden. Max. aantal deelnemers: 24. Tijd: 21.00-21.40 u. Plaats: zwembad Dousberg. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f 30,- Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

Duiken - cursus

Ma. 3 okt. start een cursus duiken olv onderwater-sportclub "de Walrusen". Cursusduur: 8 lessen. Max. aantal deelnemers: 16. Tijd: 22.00-23.00 u. Plaats: zwembad Dousberg. Kosten: f 50,-. Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

Interne competities

Begin oktober starten de volgende competities: badminton, veldhockey, volleybal en zaalvoetbal. Sportkaart is verplicht voor alle leden van een team. Meer info en inschrijven bij LV&S.

Kajak cursus

Ma. 10 okt. start een cursus kajak olv J. Schreurs. Cursusduur: 8 lessen. Max. aantal deelnemers: 16. Tijd: 22.00-23.00 u. Plaats: zwembad Dousberg. Info-avond: ma. 26 sept. om 22.00 u. Dousberg. Kosten: f 50,-. Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

Nachtvolleybaltoernooi

Wo. 28 sept. start om 23.00 u. het 9e nachtvolley-baltoernooi in sporthal Randwijck. Max. aantal teams: 20. Sportkaart is bij dit toernooi niet verplicht. Kosten: f 10,- pp incl. prijzen, ontspanning en een stevig ontbijt. Inschrijven bij LV&S. Wees snel, vol is vol!

Turnen voor dames

Miv heden werkt LV&S samen met KMG Eendracht 1976. De trainingen

vinden plaats: di.avonden van 18.30-20.00 u. olv R. de Gids. Plaats: Athoslaan, zaal Biesland. Turnkleding gewenst. Sportkaart verplicht.

Weerbaarheid cursus

Wo. 26 okt. start de cursus "mental en fysieke" weerbaarheid olv Th. Besjes. Cursusduur: 6 lessen van 2,5 u. Max. aantal deelnemers: 20. Tijd: 19.30-22.00 u. Plaats: gymzaal Pres. Rooseveltlaan 101 (MEAO-MTRO). Kosten: f 25,-. Sportkaart verplicht.

Agenda UROS

Trainingstijden: ma. 18.00-19.00 u. sportpark Jekerdal, di. + do. 19.30-21.00 u. baan Jekerdal.

STUDIUM GENERALE

CURSUSSEN: Het Studium Generale biedt dit najaar de volgende cursussen aan:

Zw/w fotografie 10 lessen vanaf 3 okt. (15.30-18.00)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Tekenen/schilderen 10 lessen vanaf 3 okt.(19.30-22.00) Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Aquarelleren 10 lessen vanaf 4 okt. (19.30-22.00)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Portret- en modelboetseren 10 lessen vanaf 4 okt. (19.30-22.00) Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten (incl. modelkosten): f 145,-

Portret- en modeltekenen/schilderen 10 lessen vanaf 5 okt. (16.30-19.00). Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten (incl. modelkosten): f 145,-

Video 10 lessen vanaf 6 okt. (19.15-21.45)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Kijken naar film 6 lessen en 6 keer filmbezoek vanaf 27 sept. (18.30-20.00). Plaats: Filmtheater Lumière, Bogaardenstr. 40b. Kosten (incl. toegang): f 85,-

Kijken naar toneel 5 lessen en 5 keer toneelbezoek vanaf 10 okt. (19.30-22.00). Plaats: Oud Gouvernement, Bouillonstr.3 Kosten (incl. toegang): f 85,-

Spreekvaardigheid 6 lessen vanaf 10 okt.(19.30-22.00) Plaats: Oud Gouvernement, Bouillonstr.3. Kosten:f100,-

Inschrijving

Bij alle cursussen hebben studenten voorrang. Behalve bij cursus spreekvaardigheid is deelname ook voor medewerkers RL en HM. Voor hen geldt een ander tarief. Inschr. voor de cursussen beeldende vorming: Kumulus, 043-251951 (vraag naar de cursussen voor studenten!). Inschr. voor de cursussen kijken naar theater, kijken naar film en spreekvaardigheid: Studium Generale, 043-883541 (ma. t/m do. 9.00-15.30).

WETENSCHAPSWINKEL

Studenten die kennis in praktijk willen brengen en meer willen dan alleen boeken bestuderen kunnen bij de Wetenschapswinkel terecht voor het onderzoeken van vragen op het gebied van onder andere milieujuridische, sociaalmaatschappelijke, economische en gezondheidswetenschappelijke problematiek. Deze vragen worden gesteld door maatschappelijke organisaties/groeperingen en bieden interessante onderwerpen voor afstudeeropdrachten, jaarwerkstukken of scripties.

Heb je interesse of zoek je nog een onderzoeksvraag, kom dan even naar de Looiersgracht 14, tel. 883120.

STUDENTENVERENIGINGEN, -ORGANISATIES

AEGEE-Maastricht

Tel. 043-883465: ma-vr 11.30-12.30 en di 19.00-21.00u

Oude Tweebergenpoort 2 / k.3002.

Wekelijkse borrel: Dinsdagavond 21.00u Café Satyricon

-23-25 sept: Introweekend, opgeven voor 19 sept.

-27 sept: 21.00u. International drink, Satyricon.

-29 sept: 19.00u. Denktank over Springuniversity, Nieuwenhof.

-29 sept - 2 okt: From Grapes to Wine/Verona.

Nog onbekende locaties worden bekend gemaakt op AEGEE-kamer en op de borrel.

Ichthus

26/27 sept: eerste jaarthema-kringavond.

28 september: Algemene Leden Vergadering.

S.V. Koko

23 t/m 25 sept: Na-introductie S.V. Koko.

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Kom langs voor meer informatie op ons kantoor in de Abtstraat 4 van ma. t/m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927.

R.K.S.V. Servatius

Elke wo.avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving tot 12.00 u. wo. (tel.211126). Kosten: f5,- leden, f6,50 introducé. Boschstr. 97, tel. 043-211126.

-24 sept: 14.30-17.00 u. **Bezoek Ridder Bierbrouwerij en Stadswandeling.** Kosten f10,- verzamelen op Servatius om 14.00 u.

Studentenkerk 'De Deur' Maastricht

'De Deur' is een jonge kerk, en maakt deel uit van de wereldoverkoepelende Christian Fellowship. We zijn een stel enthousiaste studenten die God in hun leven erva-ren en een persoonlijke relatie met Hem hebben.

-Diensten: Zo. 11.00 en 18.00 u.; wo. om 19.30 u.

Past. Habetsstr. 40 (zijstraat Kon. Emmaplein).

Info: Paul, 043-479843. Bijbelstudies: Elke dinsdag-avond om 19.30 uur Boschstraat 97d (bij de markt). Info: Daniël, 043-255203.

R.K. Studentenpastoraat Maastricht

Iedere do om 19.00u en za om 17.45u is er een viering van de H.Mis, voorgegaan door pastor F.Peró. Iedere vr. tussen 19.30u en 20.15u aanbidding in de kapel van het R.K. Studentenpastoraat. Adres: Boschstr. 97, so-cietiet "in de Fortuyn". Tel:211126. Na afloop koffie.

RL-AGENDA

21-09 Promotie E. Wortel, 16.00 uur
22-09 Promotie A.D.M. Al, 14.00 uur
22-09 Promotie E.O. Postma, 16.00 uur
23-09 Promotie L.V. Allis, 14.00 uur
23-09 Inauguratie prof.dr. C.A. Bruggeman, 16.30 uur
23-09 Congres: Current Issues of Cross-Border

Establishment of Companies in the European Union, inschrijfgeld f. 85,- mogelijk korting voor studenten. Info: METRO tel: 043 883060
29-09 Promotie P.J.G. Vlaar, 14.00 uur
29-09 Promotie M. Cornel, 16.00 uur
29-09 Lezing: prof.dr.R.H. van den Hoofdaker, AZG; "Nieuwe ontwikkelingen op het ge-

bied van de winterdepressie", Posjet Vijverdal, Vijverdalseweg 1, 16.30 uur. Info: 877440
30-09 Inauguratie prof.dr. W.J.J. van Diepenbeek, 16.30 uur
06-10 Promotie D.M.H.R. Gare, 16.00 uur
07-10 Promotie S. Bögels, 14.00 uur
07-10 Promotie G.L. Wackers, 16.00 uur

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publikatie. Met vragen of opmerkingen kunt U daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I.Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883389, voor woe. 12.00 uur.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): R.Peters, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883487

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B.Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.253, tel. 883354, voor do. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollwijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor do. 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, tel. 883084 of 883081.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Promotie drs. L.V. Allis

Op 23 september, om 14.00 uur, verdedigt drs. Allis zijn proefschrift 'Searching for solutions in games and artificial intelligence'. Promotor is prof.dr. H.J. van den Herik

Inauguratie mw.dr. C.A. Bruggeman

Op 23 september, om 16.30 uur, inaugureert mw.dr. C.A. Bruggeman, hoogleraar Medische Microbiologie i.h.b. Virologie, met de rede 'Virussen: een spannende relatie'.

Promotie drs. P.J.G. Vlaar

Op 29 september (14.00 uur) verdedigt drs. P.J.G. Vlaar zijn proefschrift 'Exchange rates and risk premia within the European Monetary System'. Promotor is prof.dr. F.C. Palm.

In zijn proefschrift heeft Vlaar de gevolgen van het Europees monetair stelsel voor koersontwikkelingen en voor renteverhoudingen in kaart gebracht. Het onderzoek is mede gefinancierd door NWO en de Stichting Organisatie van Effectenhandelaren te Rotterdam. Peter Vlaar werkt bij De Nederlandsche Bank, Afdeling Wetenschappelijk Onderzoek en Econometrie.

Promotie drs. M. Cornel

Drs. M. Cornel verdedigt op 29 september, om 16.00 uur, het proefschrift 'Detection of problem drinkers in general practice'. Promotoren zijn prof.dr. M.J. Drop en prof.dr. J.A. Knottnerus. Cornel bestudeerde achtergrondgegevens en consultgegevens als voorspellers van problematisch alcoholgebruik en verrichtte een follow-up studie waaraan 16 huisartspraktijken deelnamen. Daarbij bleek dat vooral rokende mannen met chronische sociale problemen en recente levensproblemen een grotere kans hadden probleemdrinker te zijn. Lichamelijke klachten en problemen bleken van beperkte waarde voor het opsporen van probleemdrinkers. ISBN nummer van het proefschrift is 90-5170-264-7, uitgegeven door Thesis Publishers, Amsterdam.

Euro Essay-wedstrijd

Criminaliteitsbestrijding in Europa is het onderwerp van de Euro Essay-wedstrijd '95 De competitie om het Euro Essay is voor het eerst gekoppeld aan de Euro-lezing, die ieder jaar wordt gehouden. Aan de essay-wedstrijd, die open staat voor studenten aan universiteiten en hogescholen in Nederland zijn flinke geldprijzen verbonden. (5.000 gulden, 3.000 gulden en 1.500 gulden) Criteria waaraan de ingezonden essays worden getoetst zijn naast de relatie met het onderwerp crimina-liteitsbestrijding in Europa, actualiteit, originaliteit, historisch inzicht, realiteitszin en consistentie. De essays moeten toegankelijk zijn voor een breed publiek en 3 tot 4 bladzijden A4 beslaan. De uiterste inleverdatum is 5 januari 1995. Deelnemers moeten hun inzending in vijfvoud sturen naar mw.dr. H. Jörg, p/a Hogeschool economie en Management, Postbus 2188, 3800 GD Utrecht (telefoon 030-333410).

De organisatie is in handen van de Hogeschool voor economie en Management, het VSB-fonds en Wegener Uitgeverij Midden Nederland (WUMN).

De uitreiking van de prijs vindt plaats tijdens de Europeselezing '95. De winnende stukken worden gepubliceerd in de WUMN-dagbladen Utrechts Nieuwsblad, Amersfoortse Courant, Dagblad Rivierenland en Veluws Dagblad.

Study Abroad '94

Study Abroad '94 is de infobeurs voor studenten in het buitenland. 1001 opleidingen uit meer dan 30 landen zoals USA, Rusland en Frankrijk. Niet alleen informatie over studeren maar ook alle informatie over toelatingseisen, kosten, huisvesting, talencursussen, uitwisselingsprogramma's en al paar mogelijkheden.

Study Abroad '94 is onderdeel van Studie Beurs '94, de landelijke beurs voor studiekeuze.

Study Abroad '94 is voor iedereen die geïnteresseerd is in buitenlandse studies en stage mogelijkheden.

Het is op donderdag 29 september en zaterdag 1 oktober geopend van 9.30 uur tot 16.30 uur. Vrijdag 30 september is de beurs geopend van 9.30 uur tot 19.30 uur. Entree is €6,50 per persoon. Bij groepsbezoek (minimaal 15 mensen) €4,50. Kaarten zijn te koop aan de kassa. Study Abroad '94 is in de Statenhal van het Nederlands Congresgebouw in Den Haag: Churchillplein 10. Voor meer informatie, bel 070-3512851

UNIVERSITEITSRAAD

Op donderdag 29 september 1994 zal de Universiteitsraad in zijn bijeenkomst de volgende onderwerpen behandelen:

- Instellen nieuwe opleidingen per 1-9-1996 (WHW);
- Tekorten in de Vervangings- en Vernieuwingsreserve Huisvesting;
- Financieel Jaarverslag 1993;
- Aangepaste notitie "Kansen en Bedreigingen";
- Stimuleringsfonds 1993;
- Wijziging Kiesreglement voor de verkiezing van de Universiteitsraad en de Faculteitsraden van de RL;
- Benoeming Vice-voorzitter Universiteitsraad;
- Benoeming Voorzitters Commissies Universiteitsraad;
- Benoeming niet UR-leden in Commissies Universiteitsraad;
- Advies voordracht Rector Magnificus (VERTROUWELIJK);
- Voordracht tijdelijk 3e Collegelid (VERTROUWELIJK).

De vergadering van de Universiteitsraad vindt plaats in de UR-zaal, Oud Gouvernement.

De vergadering begint om 19.30 uur en is openbaar!

Omstreeks 20.00 uur bestaat er gelegenheid gebruik te maken van het sprekerskwartier.

DIENT STUDENTENZAKEN

AANDACHT:

ANDERS DAN VERMELD IN DE FACULTAIRE STUDIEGIDSEN, ZIJN DE OPENINGSTIJDEN NOG DEZE VAN 1993/1994.

ZODRA DE NIEUWE OPENINGSTIJDEN INGAAN, WORDT DIT VIA DE OBSERVANT BEKEND GEMAAKT.

Openingstijden secretariaat SZ:

ma., di. en wo. 13.30-16.30u., do. 9.00-12.00u. en 13.30-16.30u., vr. 9.00-12.00u.

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Lenc.str. 26, K. 0310B, 883354.

Studentendecanaat

Het inloopsprek uur is op di. van 14.00 - 16.00 u. Lenc.str. 26, K. 310B. De tel. gesprekken zijn op ma. en di. van 13.30 - 14.00 u. (043) 883354.

Centrale Studentenadministratie (CSA)

Bij verlies/diefstal van collegekaart/bewijs van inschrijving kan een nieuw(e) gemaakt worden (na tel. afspraak) kosten: collegekaart f 10,-, bewijs van inschr. f 2,50, bij aanvraag te betalen. Openingstijden: ma. t/m do. 14.00-16.00u., vr. 10.00-12.00u. Telefonisch spreekuur: ma. t/m vr. 9.00-10.00 u. Adres: Lenculenstr. 26, tel: 043-883979.

Infotheek voor Studie en Beroep

Wij bieden je ruime informatie over alle soorten stu-diemogelijkheden, vooropleidingen, de arbeidsmarkt en vacatures. Ook als je iets wil weten over studeren en werken in het buitenland kun je bij ons terecht. Loop eens binnen: misschien vind je er een antwoord op je vragen. Lokatie: Bouillonstr. 11, tel. 883351/883518. Openingstijden zijn: ma. di. en do. van 10.00-16.30u en wo. en vr. van 09.00-13.00u.

Steunpunt Studiefinanciering

Wijziging openingstijden balie Studiefinanciering.

Vanaf 10 oktober is de balie open van 11.00-16.00u.

Op vrijdag is de balie gesloten. Op werkdagen is het Steunpunt telefonisch bereikbaar van 9.00-16.30 u. Tel. 06-3212151.

De balie is gesloten op 6 en 7 oktober 1994.

LV&S

Aqua-robic cursus

Ma. 3 okt. organiseert LV&S ism zwembad Dousberg een cursus aqua-robic. Aqua-robic is dansen en bewegen in zwembad bij een waterdiepte van ca. 1 m. bij een watertemperatuur van 30 graden. Max. aantal deelnemers: 24. Tijd: 21.00-21.40 u. Plaats: zwembad Dousberg. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f 30,-. Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

Duiken - cursus

Ma. 3 okt. start een cursus duiken olv onderwater-sportclub "de Walrusen". Cursusduur: 8 lessen. Max. aantal deelnemers: 16. Tijd: 22.00-23.00 u. Plaats: zwembad Dousberg. Kosten: f 50,-. Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

Interne competities

Begin oktober starten de volgende competities: badminton, veldhockey, volleybal en zaalvoetbal. Sportkaart is verplicht voor alle leden van een team. Meer info en inschrijven bij LV&S.

Kajak cursus

Ma. 10 okt. start een cursus kajak olv J. Schreurs. Cursusduur: 8 lessen. Max. aantal deelnemers: 16. Tijd: 22.00-23.00 u. Plaats: zwembad Dousberg. Info-avond: ma. 26 sept. om 22.00 u. Dousberg. Kosten: f 50,-. Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

Nachtvolleybaltoernooi

Wo. 28 sept. start om 23.00 u. het 9e nachtvolley-baltoernooi in sporthal Randwijck. Max. aantal teams: 20. Sportkaart is bij dit toernooi niet verplicht. Kosten: f 10,- pp incl. prijzen, ontspanning en een stevig ontbijt. Inschrijven bij LV&S. Wees snel, vol is vol!

Turnen voor dames

Miv heden werkt LV&S samen met KMG Eendracht 1976. De trainingen

vinden plaats: di.avonden van 18.30-20.00 u. olv R. de Gids. Plaats: Athoslaan, zaal Biesland. Turnkleding gewenst. Sportkaart verplicht.

Weerbaarheid cursus

Wo. 26 okt. start de cursus "mental en fysieke" weerbaarheid olv Th. Besjes. Cursusduur: 6 lessen van 2,5 u. Max. aantal deelnemers: 20. Tijd: 19.30-22.00 u. Plaats: gymzaal Pres. Rooseveltlaan 101 (MEAO-MTRO). Kosten: f 25,-. Sportkaart verplicht.

Agenda UROS

Trainingstijden: ma. 18.00-19.00 u. sportpark Jekerdal, di. + do. 19.30-21.00 u. baan Jekerdal.

STUDIUM GENERALE

CURSUSSEN: Het Studium Generale biedt dit najaar de volgende cursussen aan:

Zw/w fotografie 10 lessen vanaf 3 okt. (15.30-18.00)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Tekenen/schilderen 10 lessen vanaf 3 okt. (19.30-22.00) Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Aquarelleren 10 lessen vanaf 4 okt. (19.30-22.00)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Portret- en modelboetsen 10 lessen vanaf 4 okt. (19.30-22.00)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten (incl. modelkosten): f 145,-

Portret- en modeltekenen/schilderen 10 lessen vanaf 5 okt. (16.30-19.00). Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten (incl. modelkosten): f 145,-

Video 10 lessen vanaf 6 okt. (19.15-21.45)

Plaats: Kumulus, Herbenusstr. 89. Kosten: f 110,-

Kijken naar film 6 lessen en 6 keer filmbezoek vanaf 27 sept. (18.30-20.00). Plaats: Filmtheater Lumière, Bogaardenstr. 40b. Kosten (incl. toegang): f 85,-

Kijken naar toneel 5 lessen en 5 keer toneelbezoek vanaf 10 okt. (19.30-22.00). Plaats: Oud Gouvernement, Bouillonstr.3 Kosten (incl. toegang): f 85,-

Spreekvaardigheid 6 lessen vanaf 10 okt. (19.30-22.00) Plaats: Oud Gouvernement, Bouillonstr.3. Kosten: f100,-

Inschrijving

Bij alle cursussen hebben studenten voorrang. Behalve bij cursus spreekvaardigheid is deelname ook voor medewerkers RL en HM. Voor hen geldt een ander tarief. Inschr. voor de cursussen beeldende vorming: Kumulus, 043-251951 (vraag naar de cursussen voor studenten!). Inschr. voor de cursussen kijken naar theater, kijken naar film en spreekvaardigheid: Studium Generale, 043-883541 (ma. t/m do. 9.00-15.30).

WETENSCHAPSWINKEL

Studenten die kennis in praktijk willen brengen en meer willen dan alleen boeken bestuderen kunnen bij de Wetenschapswinkel terecht voor het onderzoeken van vragen op het gebied van onder andere milieujuridische, sociaalmaatschappelijke, economische en gezondheidswetenschappelijke problematiek. Deze vragen worden gesteld door maatschappelijke organisaties/groe-peringen en bieden interessante onderwerpen voor af-studeeropdrachten, jaarwerkstukken of scripties.

Heb je interesse of zoek je nog een onderzoeksvraag, kom dan even naar de Looiersgracht 14, tel. 883120.

STUDENTENVERENIGINGEN, -ORGANISATIES

AEGEE-Maastricht

Tel. 043-883465: ma-vr 11.30-12.30 en di 19.00-21.00u

Oude Tweebergenpoort 2 / k.3002.

Wekelijkse borrel: Dinsdagavond 21.00u Café Satyricon

-23-25 sept: Introweekend, opgeven voor 19 sept.

-27 sept: 21.00u. International drink, Satyricon.

-29 sept: 19.00u. Denktank over Springuniversiteit, Nieuwenhof.

-29 sept - 2 okt: From Grapes to Wine/Verona.

Nog onbekende lokaties worden bekend gemaakt op AEGEE-kamer en op de borrel.

Ichthus

26/27 sept: eerste jaarthema-kringavond.

28 september: Algemene Leden Vergadering.

S.V. Koko

23 t/m 25 sept: Na-introductie S.V. Koko.

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Kom langs voor meer informatie op ons kantoor in de Abtstraat 4 van ma. t/m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927.

R.K.S.V. Servatius

Elke wo.avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving tot 12.00 u. wo. (tel.211126). Kosten: f5,- leden, f6,50 introducés. Boschstr. 97, tel. 043-211126.

-24 sept: 14.30-17.00 u. **Bezoek Ridder Bierbrouwerij en Stadswandeling.** Kosten f10,- verzamelen op Servatius om 14.00 u.

Studentenkerk 'De Deur' Maastricht

'De Deur' is een jonge kerk, en maakt deel uit van de wereldoverkoepelende Christian Fellowship. We zijn een stel enthousiaste studenten die God in hun leven erva-ren en een persoonlijke relatie met Hem hebben.

-Diensten: Zo. 11.00 en 18.00 u.; wo. om 19.30 u.

Past. Habetsstr. 40 (zijstraat Kon. Emmaplein).

Info: Paul, 043-479843. Bijbelstudies: Elke dinsdag-avond om 19.30 uur Boschstraat 97d (bij de markt). Info: Daniël, 043-255203.

R.K. Studentenpastoraat Maastricht

Iedere do om 19.00u en za om 17.45u is er een viering van de H.Mis, voorgegaan door pastor F.Peró. Iedere vr. tussen 19.30u en 20.15u aanbidding in de kapel van het R.K. Studentenpastoraat. Adres: Boschstr. 97, so-cieteit "in de Fortuyn". Tel:211126. Na afloop koffie.

RL-AGENDA

21-09 Promotie E. Wortel, 16.00 uur

22-09 Promotie A.D.M. Al, 14.00 uur

22-09 Promotie E.O. Postma, 16.00 uur

23-09 Promotie L.V. Allis, 14.00 uur

23-09 Inauguratie prof.dr. C.A. Bruggeman, 16.30 uur

23-09 Congres: Current Issues of Cross-Border

Establishment of Companies in the European

Union, inschrijfgeld f. 85,- mogelijk korting

voor studenten. Info: METRO tel: 043 883060

29-09 Promotie P.J.G. Vlaar, 14.00 uur

29-09 Promotie M. Cornel, 16.00 uur

29-09 Lezing: prof.dr.R.H. van den Hoofdak-

ker, AZG; "Nieuwe ontwikkelingen op het ge-

bied van de winterdepressie", Posjet Vijverdal,

Vijverdalseweg 1, 16.30 uur. Info: 877440

30-09 Inauguratie prof.dr. W.J.J. van Diepen-

beek, 16.30 uur

06-10 Promotie D.M.H.R. Gare, 16.00 uur

07-10 Promotie S. Bögels, 14.00 uur

07-10 Promotie G.L. Wackers, 16.00 uur

en Examenregeling. Een exemplaar van de richtlijn is bij de balie te verkrijgen.

Openingstijden Bureau Onderwijs FdGW

De balie van Bureau Onderwijs is open van 10.00-11.00 uur (tevens AGORA-reductiebureau) en van 15.30-16.00 uur. Alleen in de ochtend worden boeken verstrekt die betaald moeten worden. Het spreekuur van Bureau Onderwijs is van 10.00-11.00 uur en van 15.00-16.00 uur. Wij verzoeken jullie vriendelijk toch dringend aan deze tijden te houden.

Herkansing MenS B en 3 (oude programma)

Op veler verzoek is er op woensdag 21 september van 8.30-11.00 uur in de Blauwe zaal (0402, Uns 50) een laatste mogelijkheid deel te nemen aan een herkansingstoets MenS voor het doorstroomprogramma van 1993/1994 (MS B) en het reguliere MenS 3 programma van 1992/1993. Deze herkansing zal net als de reeds eerder gegeven mogelijkheden betrekking hebben op: nonparametrisch toetsen, enkelvoudige en meervoudige lineaire regressie, logische regressie en variantie analyse. Studenten, die ondanks deze extra mogelijkheid, helaas toch nog zakken krijgen pas weer een toetsingsmogelijkheid in januari 1995. Deze toets zal betrekking hebben op het nieuwe MenS programma. Om misverstanden te voorkomen: op 21 september vindt er tevens in dezelfde zaal en tijdstip een MenS herkansingstoets plaats voor reguliere MenS 3 studenten volgens het programma zoals gegeven na 1992/1993.

Herkansing Health Promotion (blok 2.6.2).

De herkansing blok 2.6.2.: Health Promotion is gepland op woensdag 12 oktober om 11.00 uur. Studenten die aan de herkansing willen deelnemen kunnen zich hiervoor inschrijven op het publicatieborden bij Bureau Onderwijs. De ruimte waar de herkansing plaats vindt zal t.z.t. bekend gemaakt worden via de postvakjes. A.u.b. geef ook je studentnummer door. Anne Janssen, blokcoördinator.

Bijeenkomsten: stage voorbereidingen voor BB-studenten.

Voor BB studenten die bezig zijn met de voorbereidingen voor hun stage worden dit najaar enkele bijeenkomsten georganiseerd waarin aandacht wordt besteed aan de haken en ogen van de praktijk van wetenschappelijk onderzoek. De vraagstelling, operationalisatie en de keuze van methoden en technieken blijken in de praktijk vaak problemen op te leveren. Hoe deze kunnen worden voorkomen of opgelost wordt in deze bijeenkomsten aan de hand van (voltooid) onderzoeken verteld. De volgende aandachtsgebieden zullen aan de orde komen: beleidsonderzoek, kwaliteitsonderzoek, organisatieonderzoek en financieel-economisch onderzoek. Iedere bijeenkomst wordt verzorgd door een medewerker van de RL en twee studenten/afgestudeerden. De bijeenkomsten zijn gepland op: 19 oktober van 9.00-11.00 (Uns.50 0.420) H. Maarse; 21 november van 13.30-15.30 (Uns.50 0.468) F.v. Wijmen; 23 november van 9.00-11.00 (Uns.50 0.420) A. Meijer; 14 december van 9.00-11.00 (Uns.50 0.420) M. Rutten. Noteer deze data vast in je agenda. Stagecoördinator BB: G. Jongerius-de Gier, tel.: 881690. De stagecoördinator BB is afwezig van 3 oktober tot 17 oktober.

Activiteiten Studievereniging BGK-Helix

Studievereniging BGK-Helix gaat haar tweede jaar in. Zij nodigt alle geïnteresseerden uit op de alv en aansluitende bestuurswisseling op woensdag 28 september 1994, 15.30 uur, in cafe D'Avanceur. (Helmstraat). Aansluitend, vanaf 17.30 uur een borrel. In verband met het 10-jarige bestaan van de studierichting biologische gezondheidkunde, organiseert studievereniging BGK-Helix een symposium "10 jaar BGK". Datum: 18 november 1994, tijd 10.00-16.30 uur, lokatie blauwe zaal (Uns.50). Kaartenverkoop vanaf 31 okt tot en met 10 novemrber op het refcentrum (Uns 50).

Cursus Ethiek

Op 1 oktober start de cursus Ethiek onder leiding van Prof. Ruud ter Meulen. De cursus gaat over de (on)mogelijkheid van een consensus op het gebied van ethische vraagstukken, i.h.b. in de gezondheidszorg. De cursus is bedoeld voor studenten FdGW en FdG, maar staat verder open voor iedereen. Deze cursus kan eventueel als keuzevak gelden. Aanvang: 5 oktober, 20.00-21.30 uur, Uns. 50, K.5.111 A. Inlichtingen: Prof.dr. Ruud ter Meulen, 043-217575/881132.

AGORA

Openingstijden AGORA Reductie-Bureau: elke dag van 10.00 tot 11.00u

bij de balie van Bureau Onderwijs FdGW. Voor slechts fl. 15,- wordt je AGORA-lid. Nieuw: het AGORA Reductie-Bureau verkoopt kringloop-schrijfblokken voor fl. 2,50. Voor het Reductiebureau en de Onderwijscommissie zijn een aantal functies vrij. Het is ook mogelijk voor de functie voorzitterschap te solliciteren. Dit kan middels een brief, af te geven tijdens het spreekuur of te deponeren in het AGORA-postvak. Je kunt ook telefonisch contact opnemen: 881445. Let op de lichtkrant voor meer info.

Mededelingen Bureau Internationale Betrekkingen FdGW

STIR-SWOL-subsidies

Aanvragen voor STIR-SWOL-subsidies i.v.m. buitenlandse stages kunnen vóór 1 december a.s. ingediend worden bij Annie Simon. Het aanvraagformulier is gevoegd in de Informatiegids buitenlands studiebezoek Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Deze brochure is bedoeld om GW-studenten te informeren over wat er komt kijken bij het lopen van een buitenlandse stage. De brochure is verkrijgbaar bij Annie Simon, BIB, kamer 1.301, Uns. 50, tel. 1874.

ERASMUS

Nieuws m.b.t. buitenlands keuze-onderwijs. Er is weer een interessant en gevarieerd aanbod m.b.t. keuze-onderwijs in het buitenland in het kader van Erasmus-uitwisselingsprogramma. Course programme SPORTS MEDICINE 10 weeks in Linköping (Zweden). Ook dit academisch jaar kunnen studenten FdGW en FdG weer deelnemen aan deze interessante cursus (februari - april 1995). Voor vragen kun je 2x per week terecht en wel bij: Marion Aarts, Bureau Internationale Betrekkingen, elke dinsdag van 12.30-14.00 uur, kamer 3.324, tel. 881524 en elke vrijdag van 12.30-14.00 uur, Onderwijsbalie 1.150 A, tel. 881842

International symposium on Health Management

van 12-15 november 1994, in Hamilton, Ontario, Canada. Brochure ter inzage bij BIB-FdGW kamer 1.301, Uns. 50

RECHTSGELEERDHEID

Openingstijden Onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de onderwijsbalie

Onderwijsmateriaal blok 1 dagopleiding Nederlands en fiscaal recht, avondopleiding Nederlands recht.

Studiegids. Aanmeldingsformulieren blok 1 dagopleiding Nederlands en fiscaal recht; uiterste inleverdatum 30.09.1994!

Colleges

28.09: college Inleiding NR 09.00-11.00 uur Collegezaal TS53
28.09: college Recht, markt en staat 11.15-13.00 uur Collegezaal TS53
28.09: college Rechtsgeschiedenis 13.15-15.15 uur Collegezaal Zw
28.09: college Arbeid 13.15-15.15 uur Collegezaal TS53
05.10: college Inleiding NR 09.00-11.00 uur Collegezaal TS53
05.10: college Recht, markt en staat 11.15-13.00 uur Collegezaal TS53
05.10: college Rechtsgeschiedenis 13.15-15.15 uur Collegezaal Zw
05.10: college Arbeid 13.15-15.15 uur Collegezaal TS53

Een heel nieuw keuzeblok

Wil je eens wat anders? Ga dan het keuzeblok 'Emancipatie als verdeelvraagstuk' volgen. Het blok sluit aan bij actuele, politieke discussies over verdeelvraagstukken. Zoals bijvoorbeeld onderwijs, sociale zekerheid en arbeidsrecht. Bovendien word je de mogelijkheid geboden een politiek debat te organiseren met kopstukken uit Den Haag. Goede werkstukken worden gepubliceerd! Op 29 september a.s. om 15.30 uur in kamer 1.101 OG vindt er een informatiebijeenkomst plaats. Nadere inlichtingen: Joyce Hes, 883394

Bureau stages

Nederlands recht.
Aanbod stageplaatsen:
- arbo-dienst Maastricht, stageopdracht over arbo-besluit, per direct

- bedrijf Zuid Limburg, stageopdracht milieurecht, per direct, eventueel blok 2
- bedrijf Oost Brabant, stageopdracht rechtspersonenrecht, per direct, eventueel blok 2
- Sociale werkplaats Oost Brabant, stageopdracht bestuursrecht, gemeenschappelijke regeling, blok 3
Informatie Ellen de Krom, bureau stages, tel. 883274.

Ebbing Campus

Op 16, 17 en 18 maart 1995 zal KMPG Meijburg & Co, voor het vierde achtereenvolgende jaar een business course organiseren. Tijdens deze course kunnen fiscaal juristen en fiscaal economen, die in 1995 afstuderen, kennis maken met de praktijk van het belastingadvieswerk. Door middel van gevarieerde inleidingen en intrigerende cases die worden behandeld onder begeleiding van gerenommeerde fiscalisten, wordt de studenten een kijkje in de keuken van een vooraanstaand belastingadviesbureau geboden. KMPG Ebbing zal de werving en selectie voor de Meijburg Course 1995 wederom verzorgen. Geïnteresseerden studenten kunnen vanaf maandag 11 september a.s. bij KMPG Ebbing een informatiepakket aanvragen over KMPG Meijburg & Co, en de Meijburg Course 1995. De inschrijving voor de course sluit op vrijdag 7 oktober 1994. Geïnteresseerden kunnen telefonisch contact opnemen met Ebbing Campus, Koningslaan 53, 1075 AE Amsterdam, 020 - 671 60 01.

Houthoff Beurs

Een dezer dagen zal in de Nederlandse pers wederom een aankondiging verschijnen waarin belangstellende (aankomende) juristen worden opgeroepen zich voor deze beurs kandidaat te stellen. De Houthoff Beurs is in 1988 ingesteld om een veelbelovende jurist(e) c.q. aankomende jurist(e) in staat te stellen 1 jaar lang een LL.M-cursus te volgen aan Harvard Law School te Cambridge, Massachusetts, U.S.A.. Dit jaar bedraagt de beurs circa \$35.000. Aan de onderwijsbalie ligt een brochure met inschrijfformulier ter inzage.

Symposium Fiscale boetes

Op 4 november a.s. zal er een symposium in Maastricht plaatsvinden over 'Fiscale boetes'. De organisatie is in handen van: Rijksuniversiteit Limburg, Belastingdienst in Limburg, Coopers & Lybrand belastingadviseurs, Moret Ernst & Young belastingadviseurs en Deloitte & Touche belastingadviseurs. Aan de onderwijsbalie ligt een brochure met inschrijffkaart ter inzage.

Bureau Internationalisering

Openingstijden voor Nederlandse studenten: maandag- dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur.
Openingstijden voor Erasmus, Tempus en Magister Iuris Communis studenten: dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur.

Informatiebeurs

Studeren in het buitenland, Scope on the Globe 1994.
De nationale beurs over studie en stage in het buitenland. RAI Amsterdam, 30 september & 1 Oktober 1994

Beurzen

- PAUL GUGGENHEIM PRIZE to be awarded in 1995.
The Paul Guggenheim prize (SWFR. 12.000) will be awarded to a monograph of major importance in the field of public international law. It may be written in English, French, German, Italian or Spanish. Applications accompanied by a curriculum vitae, a list of publications and five copies of the work submitted must be received, no later than 31 January 1995, by:
Paul Guggenheim Foundation, The Graduate Institute of International Studies, 132, Rue de Lausanne, 1211 Geneva 21 (Switzerland).
- 1995-1996 Forum Fellowships, European University Institute.
It offers research grants intended for scholars actively engaged in research on Citizenship.
- Georgia Rotary Student Program 1995-1996
Covers one scholastic year, from September to June, and is for study only in colleges and universities located in the State of Georgia, USA.
Deadline: November 1, 1994
- Houthoff-beurs 1995-1996. Voor het volgen van het LL.M. Program aan Harvard Law School Deadline: 14 Oktober 1994

KIJK OVER DE DIJK!

BEURS VOOR STUDEREN IN HET BUITENLAND

STUDY ABROAD
'94

29, 30 september en 1 oktober 1994

Statenhal Nederlands Congresgebouw Den Haag

openingstijden: 9.30 - 16.30 uur
(vrijdag 30 september tot 19.30 uur)
Toegangsprijs f 6,50 p.p.
Infolijn: 070 - 355 22 44

Study Abroad is een onderdeel van Studie Beurs '94, de landelijke beurs voor studiekeuze

Café Charlemagne
Onze Lieve Vrouweplein 24

Dagschotels f 9,75

Elke dag anders

TEXTIEL
DRUK

verkoop & loondruk van t-shirts,
sweatshirts, paraplu's, caps, jacks,
bodywarmers, rugbyshirts,
katoenen draagtassen, etc.

DARPO
SCHIN OP GEUL
04459-1565
* MET STUDENTENKORTING

Weet jij wat je kunt verwachten
als bijna afgestudeerde? Of wat
bedrijven van jou verwachten?

STEP - Stichting Student en Praktijk - is een studenten-organisatie die zich bezig houdt met voorlichting over loopbaanmogelijkheden aan studenten economie, rechten en bedrijfskunde die binnen een jaar afstuderen. Ook studenten uit andere disciplines worden overigens aangemoedigd zich in te schrijven. De STEP in-house dagen bieden je de kans om op informele wijze in contact te treden met managers van toonaangevende bedrijven op het gebied van Financiële Dienstverlening, Sales & Marketing, Finance, Controlling, Accountancy en Tax in de periode van 7 november tot en met 16 december 1994. Wellicht ook voor jou de kans om de eerste dag van je carrière mee te maken!

Inschrijfformulieren en brochures zijn te verkrijgen bij infotheken, loopbaanadviescentra, decanen, studietoelagen, de vestigingen van Integrand Nederland en van B&R Nederland en een groot aantal studie- en faculteitsverenigingen. Op de RL kun je dan onder meer terecht bij de EFM (Abtstraat 4) of bij de vestiging van Integrand (Oudetweebergenpoort 2).

Je kunt ook direct schriftelijk of telefonisch contact opnemen met Stichting STEP, De Boelelaan 1085 (kamer MO-20), 1081 HV Amsterdam. Telefoon 020 - 444 9464, fax 444 6005. De uiterste inschrijfdatum is 12/10/1994.

**ACADEMISCHE BOEKHANDEL
MAASTRICHT**

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Informatica
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 883015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 671211

In het kader van het 200-jarig bestaan
van de Stadsschouwburg in Maastricht is
nu ook onze bonbon als beste
geselecteerd

Friandises

Chocolatier

**De vermaarde pralines
van Maastricht**

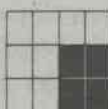
**Wycker Brugstraat 55,
Maastricht**

**In een honderdste
seconde verandert
een leven...**

De stichting organiseert campagnes om brandwonden te voorkomen, verbetert de behandeling van brandwondpatiënten, doet wetenschappelijk onderzoek en beheert de Nationale Huidbank.

Nadere informatie: 02510-75555.
Postbankrekening 20.21.22 of
bankrekening 70.70.70.643
t.n.v. Nederlandse Brandwonden
Stichting Beverwijk.

**NEDERLANDSE
BRANDWONDEN
STICHTING**

Individuele pc-trainingen

Elke week in Maastricht
Verzorgd door CKI i.s.m. Rijksuniv. Limburg

Tekstverwerking

Spreadsheet

Database

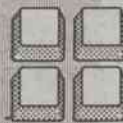

Zakelijke presentatie

Besturingssystemen

CKI

Informatie, Communicatie en
Automatisering

info: 35 95

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

De beste garantie voor je rijbewijs

Autorijschool B. Wellman

- Lessen in VW Golf
 - Volgens Fasenleerplan
 - Altijd dezelfde instructeur
- f 42,50 voor 60 min.

telefoon: 043-613798
autotel.: 06-52936738

MABI exit, celluloid heroes voortaan in oude ambachtsschool

Maastricht krijgt eigen megabioscoopje

Een glazen gevel, „massief, maar wel met een sprankelende uitstraling”. (foto Nelis Tutkey)

vertrok. Het oude gebouw bleef echter nog tot in de jaren tachtig onderdak bieden aan andere vormen van technisch onderwijs.

Toen ook dat verdween sloeg de verloederings toe. Hamers en schroevendraaiers maakten paats voor ander gereedschap: stukjes zilverpapier, lepeltjes, injectiespuiten. Nog net voor het zoveelste brandje een echt fatale afloop kon krijgen werd er ingegrepen. In 1992 kwam het Maastrichtse projectbureau Codacq met plannen voor een 'tri-functionele' bestemming van het gebouw. Kantoorruimte, een wijkcentrum en een bioscopencomplex, een combinatie waarvoor men vier verschillende varianten uitdacht. De eerste omvatte een complete renovatie van de school met een kleine aanbouw voor de bioscoop. Dit bleek echter niet haalbaar omdat er voor de bioscoop te weinig ruimte zou overblijven. Een tweede mogelijkheid was, dat alleen de gevel van het de oude school bleef staan en dat daarachter een compleet nieuw gebouw werd neergezet. Maar dit idee viel al gauw in de categorie 'nep-architectuur'. Een derde vrij rigoreus plan om het hele schoolpand tegen de vlakke te gooien en er een nieuw gebouw voor in de plaats te zetten haalde het ook niet. Uiteindelijk koos men voor de nu gerealiseerde middenweg waarbij alleen de later aangebouwde vleugels van de school werden gesloopt. Het beeldbepalende hoofdgebouw, nu buurtcentrum, met portierswoning, nu buurthuis, zijn gerenoveerd.

Desinfectie

Voordat de slopershamer begin oktober 1992 werd losgelaten op de zijvleugels, moest het hele pand van onder tot boven gedesinfecteerd worden. De dag voordat de sloop begon haalde de politie nog zeven zwervers en verslaafden uit de kruipruimte. Vervolgens was dag en nacht bewaking noodzakelijk om te voorkomen dat ze terugkwamen. In januari 1993 begon de bouw van de door het Maastrichtse architectenbureau Hoen ontworpen bioscoop. Het meest opvallend is het contrast tussen de oude monumentale gevel van de school, en de enorme glaspui van de bioscoop die precies evenwijdig loopt aan de Wilhelminasingel. "Massief, maar wel met een sprankelende uitstraling", zeggen de architecten over al dat glas. De lange zij-gevel aan de Lipkensstraat verbeeldt de functie van het gebouw op

een originele manier: met twee kleuren natuursteen is een gigantisch stuk film met perforaties aan weerszijden afgebeeld. Binnenin moeten de superdeluxe geluidsinstallatie en projectiemethode genoeg mensen lokken om de 1694 riante stoelen in zes zalen, de grootste heeft 427 stoelen, te vullen. De filmprojectie geschied vanuit een zogenaamde 'horizontale éénmans-projectiestraat'. Voor kenners het neusje van de zalm; door één man te bedienen en met de mogelijkheid van 'interlocken', waardoor één film tegelijkertijd in meerdere zalen te zien is.

Schwarzenegger

MGM-Maastricht is de opvolger van de krappe MABI. Het voltallige MABI personeel is de Maas overgestoken en wordt nu aangevuld tot een totaal van vijftig personeelsleden. Om het geheel rendabel te maken rekent MGM niet alleen op Maastrichtse bezoekers. Uit een straal van 15 kilometer rond Maastricht moeten de mensen naar de bioscoop gelokt worden. Veel concurrentie heeft de bioscoop in ieder geval niet te vrezen. De qua ambiance vergelijkbare Euroscop in Lanaken is te ver, en Cine-K en Lumière richten zich op een ander publiek. Alleen de drie zalen van Cinema Palace blijven concurrent. Directeur Nohlmans van Palace slaat de komst van de brullende MGM-leeuw echter koeltjes gade. "Als de nieuwigheid eraf is zal het weer net als vroeger worden, in feite zijn er maar twee extra zalen bijgekomen. En als MGM het filmklimaat in Maastricht gaat bevorderen profiteer ik daar ook van mee. Bovendien is Palace goedkoper en wij bieden extraatjes zoals de sneak-previews."

MGM-Maastricht, zoals de nieuwe bioscoop officieel gaat heten, wil vooral door-deweeks mensen naar de film krijgen, maar men gaat nog niet zo ver om er al meteen een riks-bioscoop van de maken. Van maandag tot donderdagmiddag gelden er lagere tarieven dan van donderdagavond tot zondagavond: 's middags 7,50 in plaats van 10,- en 's avonds 10,- in plaats van 15,-.

Over het film-aanbod kunnen ze bij MGM-Maastricht nog niets zeggen. Dat wordt allemaal vanuit Amsterdam geregeld. De opening wordt in ieder geval opgeluisterd door een film van de heer Schwarzenegger. Maar gelukkig blijven er dan nog vijf zalen over.

Chris van der Grinten

Agenda

donderdag 22 september
Zonder Fratsen, cabaret, Tom Oosterhuis, Vrijthoftheater, 20.15

vrijdag 23 september
Sjraelfestival, Maastrichtse avond met De Nachtraave, Beppie Kraft e.a., Feesttent Amby
Het Atelier, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00
Clavecymbelconcert, Pieter-Jan Belder, Celrebroederskapel, 20.15
Second Hand Dance Company, acrobatische dans, Vrijthoftheater, 20.15

zaterdag 24 september
Sjraelfestival, Caribbean Night met Antonio Rosso e.a., Feesttent Amby
Mistero Buffo, toneel, Internationale Nieuwe Scene, Vrijthoftheater, 20.15
Piste, toneel, Nieuw West, Kas & De Wolf, Los bewegingstheater-werkplaats, 20.30
Jeroen Brouwers, presentatie van recent werk, Boekhandel De Tribune, 17.00

zondag 25 september
Sjraelfestival, optredens van Normaal, WW-hand, Janse Bagge Band e.a., Feesttent Amby
Het Atelier, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00
Swingfeest, COC, Bogaardenstraat 43, 21.00

maandag 26 september
Atlantis, Prometheus, Mythologie en werkelijkheid, voordracht Carol Popelier, 't Pesthuys, 20.15

Exposities

Kijk op krabbels, krabbels, tekeningen en schilderwerk van peuter en kleuter, kunstenaar en aap, Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 6-7, t/m 30 okt, ma t/m vr 10.00-12.30, 13.30-17.00; za, zo 14.00-17.00
Sander Philippen en Frits van der Zander, foto's en schilderijen, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, opening 25 sep 13.00, t/m 23 okt, wo en vr 14.00-18.00, do 18.00-20.00, za 10.00-17.00, zo 13.00-17.00
Etienne Dewulf en Tim Andrews, keramiek, Galerie Lot Duynstee, Hoogbrugstraat 18, t/m 15 okt, wo t/m vr 13.30-17.00, za 11.00-17.00
Anna Metz en Nynke Schepers, div. werk, Galerie Artisan, Grote Gracht 43, t/m 8 okt, di t/m za 13.30-17.30
Arjen van Prooijen, schilderijen, K.v.K., Maasboulevard 5, t/m 3 okt, ma t/m vr 9.30-16.00
Nadjezda van Ittersum, mixed media, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, t/m 2 okt, vr t/m ma 13.00-17.30

Films

Speelweek: 22 september t/m 28 september

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
Fresa Y Chocolate, dag, 20.00
Wildgroei, dag, 20.30
Temptation of a Monk, dag, 22.00
The Snapper, do t/m za 23.00

Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
Clear & present Danger, do, vr, ma en di 20.30; za 14.00, 18.45, 22.00; zo en wo 14.00, 17.15, 20.30
De Aristokatten, za, zo en wo 14.30
Wolf, dag, 18.00, 21.00
The Flintstones, do, vr, ma en di 18.00; za, zo en wo 14.30
Speed, dag, 18.00, 21.15; (ma geen late voorstelling)
Sneak Preview, ma 21.00

Mabi, Kleine Gracht 24a
I love Trouble, dag, 21.15; vr t/m zo ook 18.30
The Client, dag, 21.15; vr t/m zo ook 18.30
Four Weddings and a Funeral, dag, 21.15; vr t/m zo ook 18.30
06-, dag, 21.15; vr t/m zo ook 18.30

Ciné-K, Bernardusstraat 13
Como Agua Para Chocolate, dag, 21.00

Zeventig jaar lang, van 1911 tot 1982, was de ambachtsschool aan de Sint Maartenslaan in Wyck van de kelder tot de nok gevuld met leerlingen. Toen het technisch onderwijs verhuisde naar de rand van de stad kraakten junks de leegstaande school. Nu biedt het gebouw onderdak aan startende ondernemers en het buurthuis voor de wijk Sint Maartenspoort. Maar het meest in het oog springt de nieuw aangebouwde vleugel; vanaf volgende week woensdag heeft Maastricht aan de voet van de Wilhelminabrug een eigen megabioscoopje met zes zalen.

"De situatie in het 'Heroïne-hotel aan de Maas' is vreselijk", meldt de Volkskrant in augustus 1992, "de stank in de uitgebrande school, veroorzaakt door uitwerpselen, bloed, braaksel en beschimmelde matrassen, is penetrant. Overal dwalen verslaafden rond. In lokalen en trappenhuis ligt een centimeters dikke laag van bevuild toilet papier, lege blikjes en spuiten."

Alles waarvan God niet eens op het idee kwam om het te verbieden gebeurde er. In de zomer van 1992 vonden zelfs drie zware Belgische criminelen, die zich al moordend op weg naar Maastricht baanden, er een schuilplaats. Dat zou de Vereniging van het Roomsche Katholieke Patronaat voor Jeugdige Werkenden, op wiens initiatief de school begin deze eeuw gebouwd is, waarschijnlijk niet zo gevonden hebben. De sfeer was desondanks ook een tikje anders. "Wij werden gesproken door directeur Burgers, met zijn blauwe Lakense pak, hoge dubbele boord, bolhoed en zwarte snor à la Willem II, die ons de 'krijgsartikelen' voorlas. Het is ten strengste verboden te roken of te roepen in de school. Elke leerling krijgt een genummerde kapstok voor zijn kleding en zijn pet. Ook de orde op de gangen werd niet vergeten. Absoluut zwijgend naar binnen en naar buiten gaan was de plicht." Schreef een leerling in het schoolblad De Pitstang (Maastricht voor de jeugd) over zijn eerste schooldag.

In 1911 werd met de bouw begonnen. Hollandse renaissance, maar dan neo, zo uit de stijl van de Zeeuwse architect en de eerste directeur van de school Hermanus Burgers te typeren. Herkenbaar aan de symmetrie, trapgevels, dakkapellen en de passie van natuursteen. Moralistische tekenen op de gevel, als: 'Rust Roest, Kennis is Macht, Oefening vormt den Meester, Weid Adelt' moesten de jochies van half die er binnentraden, op het rechte pad zien te houden.

Die directieuren zwaaiden achtervolgens de scepter. Na Burgers kwam Henk Bus, ook wel 'De Stomp' genoemd vanwege het eeuwige eindje sigaar in de mond. Een nogal autoritair perage. "Een leerling die bij hem op het atje komt kan erop rekenen behalve te gekafferd, ook rijckerookt te worden. De directeur heeft de gewoonte de jarenrook recht in het gezicht van zijn chthoffer te blazen", schrijft zijn opvolger directeur Nijst in zijn dagboek. Onder zijn leiding groeide de school, inmiddels vernoemd tot LTS, zodanig uit haar voeten dat ze in 1962 naar een groter pand

CvB

Goed dan, vorige week beloofd maar door onzinnige leuterpraat niet gedaan: onze reis door de universitaire burelen, te beginnen bij het onvolprezen College van Bestuur.

Eigenlijk, het zal duidelijk zijn, beet dit gremium het Bestuur van College. Naarmate namelijk het probleem-gestuurd onderwijs aan onze Alma Mater bij voortduring in kleine en dus onopvallende vuilniszakjes aan de straat wordt gezet wordt er steeds meer college gegeven. De top van RL wordt dus, net als haar collegae elders in den lande, steeds meer een Bestuur van College. (Even terzijde: er was ooit een tijd dat we een CvB hadden dat een soort poppenkast opvoerde omdat het onstuimig danste naar de wijde pijpen van de Keizer van Limburg, Co Greep. Bij geruchte zou iemand uit die kringen ooit een vergelijkbaar woordgrapje hebben gemaakt toen de illustere chirurg de bestuursburelen betrad: 'Co Greep? Go, creep!' Enfin, je kan nooit de garantie hebben eens écht de leukste thuis te zijn...)

Het bestuurscollege bestaat uit drie mannen. Vrouwen zijn noch slim, noch hard, noch geslepen, noch representatief genoeg om deze universitaire Olympus te beklimmen. Van die drie mannen beet er één 'Rector Magnificus'. Deze persoon dient wettelijk gezien tenminste tien Ficus Elastica (de ook als kamerplant bekende rubberplant), drie F. Benjamina (elegante kleine groene blaadjes) en één F. Pumina (beetje boerenpummel-achtige plant) op zijn kamer te plaatsen. Zo wordt hij de Opper-Ficus: flexibel, elegant, maar recht door zee. De tweede van het driemanschap is de Voorzitter. Meestal een uit Den Haag overkocht overvloedige ambtenaar die zijn (geur-)sporen op het terrein van onderhandelen, voorzitten en nazitten heeft verdiend. De derde, tenslotte, is het 'Gekozen Lid'. Also het kiezen van een lid zo makkelijk is! Er zijn maar weinig mensen in staat gebleken om een effectief mannelijk lid te kiezen. Het blijft dan toch meestal slappe bap. Tot zover de theorie. Beschikt de RL over een goed College van Bestuur? Mwaaaaah, je zou zeggen van wel. Tenslotte worden onze bestuurders bij voortduring weggekocht door andere clubs. Ik vermoed daarbij een fikse vinger in de pap van de enige bestuurder die rustig in Maastricht blijft en bijklust als voetbalvoorzitter. Ha! ik zou de transfer-gelden wel eens willen zien die Karl Dittich opgestreken heeft voor het verpatsen van Job Cohen en Loek Vredevoogd! De Romario en Beбето van het Maastrichtse team: jongens die het in de vrije verkoop lekker doen!

Eva

Sigaren voor Churchill

Op maandag 3 juni 1954 steeg van het vliegveld Zuid-Limburg in Beek een sportvliegtuigje op dat koers zette naar Engeland. Aan boord vier zwaarlijvige Maastrichtse heren met in hun bagage onder meer een originele Friese koffiekan en twee dozen speciaal voor de gelegenheid vervaardigde 26 centimeter lange Martinez-sigaren.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Op woensdagavond gooiden ze de koffiekan omlaag boven het landgoed van sir Stokes, minister van oorlog in het oorlogskabinet van Churchill. Op donderdagmiddag deden ze hetzelfde met de sigaren boven het landgoed van sir Winston himself. Het was een succesvolle dropping, meldden de kranten, ook al omdat de sigaren niet, zoals gevreesd, in de vijver terecht waren gekomen, "nog steeds niet de beste bewaarplaats voor sigaren". Churchill zelf was op reis, maar zijn lady was er voor thuisgebleven: "En zo zagen de Limburgers een lachende en zwaaiende mevrouw Churchill staan, die het geschenk uit Maastricht, dat twee in zwart gestoken heren in de tuin hadden opgeraapt, in ontvangst nam." Initiatiefnemer van deze opmerkelijke missie was de Maastrichtse koopman en sportvlieger Marcel Smeets, destijds 37 jaar oud, tegenwoordig een jeugdige bejaarde in ribfluwelen broek en pullover, een choker losjes om de hals geknoopt. Over het waarom kan hij kort zijn: het was een manier om iets terug te doen, een thank you liberators. Vandaar ook de sigaren, het symbool immers van het goede, de overwinning op het kwaad. (Ikzelf herinner me uit mijn jeugd een politiek correcte fritesbaker die een nassibal een nazi noemde en een frikadel een Winston. Nazi's waren ballen, kon je eruit concluderen en Churchill was op zijn minst een groot frikadellenroker geweest.) Natuurlijk speelden op de achtergrond ook andere zaken mee, het kweken van goodwill bijvoorbeeld, het onderhouden van zakenrelaties en, niet te vergeten, de **stunt**. Als Marcel Smeets iets was in die jaren was het een stuntman, altijd erop uit de eerste, opvallendste, meest onverschrokken te zijn. In de jaren vijftig was hij de eerste Nederlandse sportvlieger die het Amerikaanse Commercial Pilot-brevet wist te halen, waarna hij op vliegveld Beek 'Trek-Air', het Eerste Limburgse Lucht Reclame Bedrijf oprichtte. Hij had er toen al een gewaagde solovlucht van Tel Aviv naar Beek op zitten, in een acrobatische tweedekker die hij in Israël gekocht had, de PH-N-Ik, bijgenaamd Spoednik. Bij wijze van doop gooide hij een hondje aan een parachute naar beneden. Hij hield ervan dingen naar beneden te gooien als hij in de lucht was. Zolang hij in de lucht was, was hij in zijn element, de problemen begonnen wanneer hij aan de grond kwam. Hijzelf wijt het aan de toenmalige havenmeester, de kapitein Dio Roxs, aangesteld om werk te maken van het noodlijdend vliegveldje dat destijds niet veel meer was dan een veredeld weiland, een tochtstrip. Roxs wachtte hem regelmatig met het horloge in de hand op, om hem vervolgens op de bon te slingeren wegens te laat binnenkomen of te laag met zijn sleep boven de stad vliegen. Het ging Smeets volstrekt boven de pet: waar maakte die man zich

druk over? Waar waren regels anders voor dan ze soepel, met mate te overtreden? Met de verongelijkheid van de foutparkeerder die weigert zijn bekeuring te betalen verscheen hij keer op keer voor het gerecht.

Uiteindelijk week hij uit naar het vliegveld Zwartberg in België, waar hij een minder bekrompen mentaliteit verwachtte. Was Maastricht in achttienhonderdenzoveel maar tijdig door het Belgisch leger ontzet verzuchtte hij ooit: "Waren die toen maar op tijd geweest, dan waren we nu nog Belsch."

Wat begon als een simpele clash van temperamenten, de baldadige vrije jongen tegen de strenge handhaver van de wet, escaleerde in duizelingwekkend tempo toen Smeets er in 1960 van beschuldigd werd zijn eigen vliegtuig mét piloot boven de Noordzee te hebben laten verongelukken om de verzekeringspremie op te strijken.

Daarna was het gedaan met de spelerei. Hij had al zijn stuntcapaciteiten nodig om zich te bevrijden uit een net van verdachtmakingen, variërend van diamantsmokkel tot callgirl-bezoek. Van het luchtruim kwam hij in de rechtszaal terecht.

De man die erachter zat, hij weet het zeker, was de havenmeester die zich, gesteund door de Maastrichtse rechterlijke macht, ten doel gesteld had hem kapot te maken. Waarom? Omdat hij teveel wist natuurlijk. Waarover dan? Dat komt allemaal in zijn mémoires waarvoor het materiaal klaar ligt. Hij zoekt nog een schrijver om het allemaal op te schrijven, brisante onthullingen over intriges en knoeierij in de wereld van luchtvaart, aannemerij en haute finance.

Beoogde titel: Grote Mensen.

"Dat is natuurlijk ironisch bedoeld", verklaart hij voor de zekerheid.

"In deze verzameling herinneringen ligt mijn ontgoocheling en verbittering uitgestald."

De oorlog die ooit rond zijn persoon begonnen is, woedt nog altijd voort, al is het tegenwoordig voornamelijk in zijn eigen hoofd.

"Ik ben een vechter. Wie mij de handschoenen toegooit gooi ik 24 handschoenen terug."

"Vlieger met zeven levens", titelde een krant in 1967 na zijn zoveelste noodlanding. Dat aantal levens is inmiddels uitgebreid tot twaalf en hij vliegt nog steeds, een van die museumvliegers die meer dan veertig jaar hun brevet hebben.

Tijd om terug te keren naar die eerste stunt veertig jaar geleden, het glorieuze moment dat ze boven Engeland vlogen, vier vrolijke dikke mannen op een geheime missie. De weersomstandigheden waren slecht en de Piper Pacer was niet berekend op zoveel gewicht, hij schommelde en kraakte in zijn voegen.

Weet ik dat ze kussengevechten hielden in hotel Grosvenor, om de spanning af te reageren? En dat het luchtverkeer door de Engelse autoriteiten een uur lang werd stilgelegd, speciaal voor hun toestel?

Marcel Smeets is een vechter. "Wie mij de handschoenen toegooit gooi ik 24 handschoenen terug."

(foto Nelis Tutket)

Jules Dister